GEORGES SORIA

PASIUNI POTRIVNICE

TEATRU

EDITURA PENTRU LITERATURĂ UNIVERSALĂ

Georges Soria

Teatru

București — 1967

Editura pentru Literatură Universală

Coperta de : *I. Molnar*

Georges Soria

LES PASSIONS CONTRAIRES

© Georges Soria, 1964

L'Avant-Scène, no. 315, 15 juillet 1964

Georges Soria

S-a născut la Tunis în 1914. După terminarea studiilor superioare de filozofie și drept, abordează ziaristica și devine reporter. În această calitate vizitează lumea întreagă, fiind martorul evenimentelor majore ale timpului (de pildă, războiul civil din Spania, unde a fost, în calitate de corespondent special al ziarului l'Humanité *între anii 1936—1939, și care i-a inspirat, de altfel, și tema piesei* Pasiuni potrivnice).

În timpul celui de-al doilea război mondial e corespondent în Uniunea Sovietică. După război a fost un timp și corespondentul ziarului nostru Scînteia *la Paris.*

Cunoașterea cîtorva limbi străine îi îngăduie să-și aprofundeze investigațiile de reporter și să desfășoare totodată o intensă activitate de traducător. E semnatarul a numeroase traduceri în limba franceză din literaturile rusă, engleză și braziliană (printre altele, a romanului Cavalerul speranței *de Jorge Amado).*

Georges Soria e și autorul unor plachete de versuri, dintre care menționăm Porțelanul fericirii (La porcelaine du bonheur).

Debutează ca dramaturg în anul 1954 cu piesa Frica (La Peur), *urmată de* Trufia și norul (L'Orgueil et la Nuée), Străina de pe insulă (L'Etrangère dans l'Ile), Martorii (Les Témoins) *și* Pasiuni potrivnice (Les Passions contraires), *pe care o publicăm în versiunea românească de față.*

Piesele lui Georges Soria poartă amprenta unui spirit militant, a unei conștiințe neliniștite de problemele contemporaneității și dornică să contribuie la rezolvarea lor. Autorul însuși declară în prefața uneia din piesele sale că „funcția scriitorului, a dramaturgului constă... în abordarea celor mai arzătoare probleme ale epocii sale". Credincios acestui principiu, dramaturgul francez își alege temele din problematica majoră a epocii noastre, creînd piese cu un puternic caracter publicistic, al căror dramatism izvorăște din însăși esența conflictelor, de o stringentă actualitate.

Pasiuni potrivnice

Piesă în trei acte

Traducere de *Rodica Lipatti*

Personajele

(în ordinea intrării în scenă)

SOLEDAD DE CASTRO, medic-psihiatru
ANDRÉS SANCHEZ, inginer

ELENA
AYTANA } verișoarele lui Andrés

PRIMUL POLIȚIST
AL DOILEA POLIȚIST
ANTONIO DE CASTRO
PILAR DE CASTRO

Actul întîi

Grădina unei vilișoare situate pe Avenue Marqués de Villalba, într-unul din cartierele elegante ale Madridului și aparținînd inginerului Andrés Sanchez. Arbori mari. O peluză, fotolii, ghivece cu flori, scaune diferite. Într-un colț al scenei se vede peronul vilișoarei. O duminică de mai 1957. Sfîrșitul după-amiezii. Cînd cortina se ridică, dinspre vilișoară se aude o arie flamenco.

Scena 1

SOLEDAD, ANDRÉS

ANDRÉS *(intrînd)*: Fiindcă sîntem în sfîrșit singuri, explică-mi de ce n-ai vrut să-mi adresezi măcar un surîs toată după-amiaza?

SOLEDAD: Detest privirile indiscrete.

ANDRÉS: Privirile indiscrete? În mijlocul acestei fierberi, al acestor strigăte?

SOLEDAD: Elena, verișoara dumitale, n-a încetat o clipă să ne observe, tot timpul corridei...

ANDRÉS: Soledad! Sau îți bați joc de mine, sau ceea ce spui e într-adevăr grav.

SOLEDAD: Grav? De ce?

ANDRÉS: Spania e fără îndoială o veche țară catolică, dar nu ne aflăm în evul mediu. Dacă două ființe ca noi, care de opt zile sînt tot timpul împreună, nu-și pot îngădui semne de tandrețe în public, atunci trebuie să lăsăm frîu liber bigotismului și să-i recunoaștem domnia!

SOLEDAD: Mă consideri demodată?

ANDRÉS *(rîzînd)*: Eu?

SOLEDAD: Da. Fii sincer.

ANDRÉS: Nu demodată! *(Foarte îndrăgostit.)* Contradictorie și delicios de sfioasă!

SOLEDAD: Nu mai rămîne decît să-mi spui că sînt o cochetă!

ANDRES: Ești minunată. Cînd mă prostern în fața dumitale, te faci că nu mă vezi, iar cînd, foarte pe ocolite, încerc să-ți spun că te iubesc, mi-o reproșezi. *(Pe-un alt ton, încercînd s-o ia în brațe.)* Soledad! Sînt nebun după dumneata!

SOLEDAD: Se va găsi întotdeauna un loc liber pentru dumneata la clinică.

ANDRÉS: Datorită dumitale, nu mă îndoiesc! Bolnavii mintali mă intimidează. *(Pe-un alt ton.)* De ce nu mă asculți?

SOLEDAD: Sînt numai urechi.

ANDRÉS *(încercînd din nou s-o îmbrățișeze)*: Ador privirea dumitate ageră, trupul mlădios, puternic, mersul de dansatoare!

SOLEDAD: Bine că nu spui că am picioare strîmbe!

ANDRÉS: Ai picioare superbe.

SOLEDAD: Andrés! Îmi faci curte ca și cum te-ai afla într-un cabaret la modă!

ANDRÉS: Nu mai suflu o vorbă. De-aci înainte te voi admira în tăcere.

SOLEDAD: Și vei face rău. O femeie nu se plictisește niciodată să audă cuvinte care-o măgulesc.

ANDRÉS: Un bărbat de asemenea.

SOLEDAD: Știi bine, Andrés, că te iubesc. *(Andrés încearcă s-o ia în brațe. Ea se desprinde.)* Nu acum, nu aici. Verișoarele dumitale ne pot vedea din vilă.

ANDRÉS: Dă-le-ncolo de verișoare! Dacă-ți închipui că n-au înțeles cum stau lucrurile...

SOLEDAD: A închipui nu înseamnă a vedea.

ANDRÉS: Mi-ai mai spus-o adineauri, în Plaza de Toros, cînd ți-am luat mîna...

SOLEDAD: ...Și-o repet... Nu aici, nu acum.

ANDRÉS: Imaginile succesive prin care te descrii nu se aseamănă de fel!

SOLEDAD: Cum să iau această obrăznicie?

ANDRÉS: Ca un compliment... Monotonia este o plagă de care mă feresc.

SOLEDAD: Nu cumva eşti uşuratic?

ANDRÉS: Nu cu cine ştie să mă reţină.

SOLEDAD: Nu ţi s-a spus niciodată că eşti prea sigur de dumneata?

ANDRÉS: Adeseori!

SOLEDAD: Şi eşti mîndru că ţi se spune iar.

ANDRÉS *(pe-un alt ton)*: E ceva în dumneata care-mi scapă.

SOLEDAD: Ce anume îţi scapă?

ANDRÉS: Că acum, de pildă, te gîndeşti mai mult la verişoarele mele decît la noi doi.

SOLEDAD: Ca să ne gîndim la noi nu e neapărat nevoie să ne dăm în spectacol.

ANDRÉS: Aytana nu e totuşi o puştancă. Se va mărita în vara asta... Din copilărie ne-am obişnuit să ne spunem totul, întotdeauna.

SOLEDAD *(surprinsă)*: ...Ea ştie?

ANDRÉS: Ce importanţă are? De vreme ce-o să ne căsătorim!

SOLEDAD *(mirată)*: Să ne căsătorim?

ANDRÉS: Da, Soledad, să ne căsătorim.

SOLEDAD: Dar ne cunoaştem abia de opt zile... Nu ştim mai nimic unul despre celălalt... De ce vorbeşti cu-atîta uşurinţă?

ANDRÉS *(încîntat)*: Aşadar nu spui nu?

SOLEDAD: Eu? Eu n-am spus nimic: căsătoria în Spania înseamnă a te lega pe toată viaţa.

ANDRÉS: Sînt sigur de dumneata.

SOLEDAD *(batjocoritoare)*: Știu, știu, mă cunoști de-o veșnicie.

ANDRÉS *(ușor jignit)*: Te plictisesc cu declarațiile mele?

SOLEDAD: Nu, Andrés, mă înspăimînți.

ANDRÉS: Te înspăimînt?... De ce?

SOLEDAD *(abandonîndu-se)*: Pentru că nu vreau să cred în fericirea care a dat peste noi... E ca și cum... Nu, nu.

Își ascunde fața în mîini.

ANDRÉS: Acum știu ce mă tulbură la dumneata... Acest amestec de sfială și gravitate.

SOLEDAD: Vrei să spui: acel ceva învechit, demodat din mine?

ANDRÉS: Un arici, asta ești. *(O ia în brațe.)* Un arici pe care-l voi domestici!

SOLEDAD *(desprinzîndu-se)*: Nu, Andrés. Nu aici.

Dinspre vilă intră cele două verișoare ale lui Andrés: Elena și Aytana, discutînd.

Scena 2

ANDRÉS, SOLEDAD, AYTANA, ELENA

ELENA: E peste puterile mele: muzica asta mă scoate din minți.

AYTANA: Cînd asculți flamenco trebuie să te lași în voia lui.

ELENA: Azi e duminică, am chef să dansez.

AYTANA *(iritată)*: Să dansezi! Mereu să dansezi!

ELENA *(caraghioasă, cu haz)*: Vorbești ca un canonic!

AYTANA: Tu te duci duminica la împărtășanie, iar eu vorbesc ca el.

ELENA: Mereu cîrtești cînd e vorba de dans. Nu ți-e lehamite? Ar trebui să te faci călugăriță! Ce ai, zău așa, împotriva dansului?

AYTANA: A dansa rock după corrida e ca și cum te-ai înghesui la ușa unui *music-hall* imediat după ce-ai ieșit de la o tragedie greacă.

ELENA: De cîte ori sînt dusă la vreo tragedie greacă, n-am decît o dorință: să ajung cît mai repede la un *music-hall*.

AYTANA *(către Andrés)*: Flamenco o scoate din minți pe Elena. Caută-i tu un rock.

ANDRÉS *(către Aytana)*: Greu de ales. *(Îndreptîndu-se spre Elena.)* Am toate marile succese ale anului.

Urmat de Elena, Andrés pătrunde în apartament.

Scena 3

SOLEDAD, AYTANA

SOLEDAD: De ce-o tachinezi mereu cînd e vorba de rock?

AYTANA: Nici n-o să-ți vină să crezi! E incapabilă să adoarmă dacă nu-și pune radio-ul sub pernă.

SOLEDAD: Rock-ul te eliberează... Dumneata nu-i simți niciodată lipsa?

AYTANA: Depinde... În orice caz, nu după o corrida.

SOLEDAD: Eu sînt ca sora dumitale: ghitarele mă cufundă în hăuri de tristeți. *(După un timp, visătoare.)* Ele îmi aduc aminte de copilăria pe care mi-am petrecut-o în Grenada, de curtea orfelinatului, unde un orb bătrîn cînta în amurg acompaniindu-se la ghitară. N-am mai auzit de atunci pe nimeni care să scoată din piept un bocet atît de lung ca acela dinaintea strigătului final al flamenco-ului. Plîngeam din tot sufletul ascultîndu-l. *(Alungînd amintirile.)* Totuși, rock-ul nu-mi spune mare lucru. *(Ciulind urechea la sunetele unui rock, care se aude de puțină vreme din salonul alăturat.)* Elena trebuie să fie încîntată...

AYTANA: La urma urmelor, dacă o distrează! *(Pe-un alt ton.)* Spune-mi, unde ai stat în timpul războiului: în zona „națională"?

SOLEDAD: Da, de ce întrebi?

AYTANA *(după o vreme):* E ciudat... Pe dumneata te întristează amintirea ghitarelor. Pe mine, sunetul alămurilor. *(Pe-un alt ton.)* Ală-

murile mă fac să mă gîndesc la serile de bombardamente.

SOLEDAD: Nu văd legătura...

AYTANA: Aveam șapte ani cînd Roșii s-au predat. Aud încă radio-ul pe care mama îl deschidea la începutul alarmelor. Alegea întotdeauna muzică de jazz, crezînd că trompetele și tobele mă vor face să uit exploziile. Dar bubuitul tunurilor acoperea trompetele. De atunci, de fiecare dată cînd aud muzică de jazz, e ceva în mine care-mi amintește spaimele de odinioară. Elena s-a născut un an după război; nu știe ce înseamnă un oraș aflat sub bătaia tunurilor.

SOLEDAD: Nu coborați niciodată în adăposturi?

AYTANA *(rîzînd):* Mama spunea că, între păduchi și obuze, preferă obuzele... Pentru că obuzele erau măcar „naționale"... *(Pe-un alt ton.)* Spune-mi, Soledad, crezi că se poate lupta împotriva unor asemenea amintiri?

SOLEDAD: Singurul mijloc de-a le alunga e să-ți făurești altele noi.

Scena 4

ACEIAȘI, plus ELENA, ANDRÉS

ELENA *(din pragul salonului):* Aytana! Soledad! Veniți să vedeți passele de mariposa din

cea de-a doua luptă a lui Dominguin. Veniți! Veniți!

Aytana se ridică și se duce spre vilă.

ANDRÉS *(către Soledad)*: Imaginile sînt foarte frumoase. *(Către Soledad, care continuă să stea jos.)* Dumneata nu vii?

Se îndreaptă spre ea.

Scena 5

ANDRÉS, SOLEDAD

SOLEDAD: Nu, mi-a fost prea frică la arene. Credeam că taurul o să-l străpungă... Că nu va mai scăpa.

ANDRÉS: Dominguin disprețuiește prea mult moartea pentru a-și pierde sîngele rece în fața primejdiei.

SOLEDAD: Te poți înspăimînta în fața primejdiei și să disprețuiești în același timp moartea.

ANDRÉS: Disprețul de moarte e atît de puternic la Dominguin încît exclude panica în clipa primejdiei.

SOLEDAD: Asta nu m-a împiedicat să cred adineauri, cînd l-a răsturnat taurul, că n-o să mai aibă timp să se ridice, că fiara îi va zdrenți mărunțaiele cu coarnele.

Se sună la poarta grădinii. Andrés se duce să deschidă. Intră doi polițiști.

Scena 6

ANDRÉS, SOLEDAD, POLIȚIȘTII

ANDRÉS *(în fundul grădinii)*: Domnilor, ne-am întors acum aproape o oră de la Plaza de Toros. Dacă ar fi intrat cineva aici, am fi băgat de seamă!

PRIMUL POLIȚIST: N-o să vă răpim multă vreme, vă făgăduiesc.

ANDRÉS: N-aveți ce căuta aici.

PRIMUL POLIȚIST: O simplă verificare a identității.

ANDRÉS: Răspund pentru invitații mei.

PRIMUL POLIȚIST: Iată un motiv în plus pentru a ne lăsa să aruncăm o privire... Roșii se agită în clipa asta.

ANDRÉS: Aici nu sînt decît fete tinere...

PRIMUL POLIȚIST: Fete tinere? Eu n-o văd decît pe doamna... domnișoara?

ANDRÉS: Sînt alături, în vilă.

PRIMUL POLIȚIST: Ne pricepem... O să vedeți!

ANDRÉS: Vă repet că n-aveți ce căuta aici.

PRIMUL POLIȚIST: Vrem să fim siguri de asta.

ANDRÉS: Puneți la îndoială cuvîntul meu?

PRIMUL POLIȚIST: Am primit ordin să cercetăm fiecare clădire de pe Marqués de Villalba, de la numărul 21 la numărul 29. Executăm acest ordin.

ANDRÉS: Aveți mandat de percheziție?

PRIMUL POLIȚIST: Nu.

ANDRÉS: Dacă-i așa, vă rog să vă retrageți.

PRIMUL POLIȚIST: Vizita noastră vă deranjează, poate *(o privește pe Soledad)*, dar nu primim ordine decît de la superiorii noștri.

ANDRÉS: Te rog să fii cuviincios.

PRIMUL POLIȚIST: Am spus că prezența noastră vă deranjează... poate. Remarcați că nu e decît o presupunere: n-am avut încă onoarea să verific hîrtiile... doamnei...?

ANDRÉS: Mă voi plînge ministrului de grosolănia dumitale.

AL DOILEA POLIȚIST: Gimenez! Execută, te rog, ordinul fără comentarii.

PRIMUL POLIȚIST: La ordinele dumneavoastră, domnule inspector.

AL DOILEA POLIȚIST *(către Andrés)*: Este a zecea percheziție în după-amiaza asta. Trebuie să-l scuzați. Cu grevele astea care nu se mai termină, oamenii noștri au devenit cam nervoși. Ar trebui să înțelegeți că ordinele sînt ordine.

ANDRÉS: Chiar dacă sînt absurde?

AL DOILEA POLIȚIST: Cu puțină bunăvoință ne-am fi făcut pînă acum jumătate din treabă.

ANDRÉS: Gimenez al dumitale se comportă ca un bădăran. Și chiar dumneata, n-ai intervenit decît atunci cînd ai auzit pomenindu-se cuvîntul ministru.

AL DOILEA POLIȚIST: Vă rog să fiți atent la ceea ce spuneți.

ANDRÉS: Iar eu te rog să pleci. Percheziția e ilegală.

AL DOILEA POLIȚIST: Nu hotărîți dumneavoastră, domnule, dacă ceea ce facem e legal sau nu. *(Primului polițist.)* Gimenez, verifică toate actele, și-apoi hai să aruncăm o privire prin camere.

PRIMUL POLIȚIST: La ordinele dumneavoastră, domnule inspector.

Înaintează spre Andrés, care-i barează drumul.

ANDRÉS: Îți interzic să mai faci un pas!

AL DOILEA POLIȚIST *(zîmbind)*: Vă adresați unui inspector de la Direcția generală. Drept cine te crezi, tinere?

ANDRÉS: Drept fiul unui împușcat! *(Pauză.)* Tatăl meu n-a fost torturat de Roșii pentru ca dumneata să te comporți ca ei!

AL DOILEA POLIȚIST: Amintirea pe care i-o păstrăm tatălui dumitale nu-ți dă dreptul să-ți bați joc de reprezentanții autorității. De altfel, am pierdut și-așa destul timp... Gimenez! Verifică actele, să terminăm odată!

PRIMUL POLIȚIST *(se îndreaptă spre Soledad)*: Hîrtiile dumneavoastră, domnișoară...? doamnă...?

SOLEDAD *(care a urmărit scena cu mult calm, dar pe care cele spuse de Andrés cu privire la tatăl*

său au tulburat-o, își caută hîrtiile în poșetă, dar nu le găsește): Regret, nu le am la mine. N-aveți decît să dați un telefon... Veți primi lămuriri!

PRIMUL POLIȚIST: Cum vă numiți?

Scoate un carnet din buzunar.

SOLEDAD: Soledad de Castro... Soledad, Carmen, Conception, Gloria de Castro.

PRIMUL POLIȚIST: Adresa dumneavoastră?

SOLEDAD: Prado, 28.

PRIMUL POLIȚIST: În ce oraș?

SOLEDAD: Nu există decît un singur Prado în Spania. La Madrid. Ar fi trebuit s-o știi.

PRIMUL POLIȚIST: Căsătorită?

SOLEDAD: Nu.

PRIMUL POLIȚIST *(scrie):* Celibatară... Profesia?

SOLEDAD: Psihiatru.

PRIMUL POLIȚIST: Psi... cum?

SOLEDAD: Doctor de nebuni.

Aytana și Elena intră alergînd.

Scena 7

ACEIAȘI, plus AYTANA, ELENA

ELENA *(rîzînd):* Andrés! Vino să vezi, vino să vezi! Un general care-și scarpină gîtul ca o maimuță. *(Realizînd, în sfîrșit, prezența polițiștilor.)* Oh! iertați-mă.

AYTANA *(către sora ei)*: Nu scapi nici un prilej!

ELENA: Parcă puteam să știu?

AYTANA: Șșt! Taci din gură!

PRIMUL POLIȚIST *(către Soledad, continuînd pe tonul întrebărilor precedente)*: Data și locul nașterii, vă rog.

SOLEDAD: Grenada, 11 aprilie 1931.

PRIMUL POLIȚIST *(neputîndu-și stăpîni o exclamație)*: Ziua proclamării Republicii?

SOLEDAD *(ironică)*: O simplă coincidență!

PRIMUL POLIȚIST *(terminînd de notat)*: Actele, domnișoară, sînt ca și crucea Domnului Nostru: trebuie purtate la sîn.

SOLEDAD: De obicei le am asupra mea. Chemați, vă rog, la 54.36.21, telefonul clinicii la care lucrez, și veți primi confirmarea tuturor celor afirmate.

PRIMUL POLIȚIST: Treceți în partea asta! *(Îi indică un loc.)* Vom vedea imediat! *(Elenei.)* Dumneata, domnișoară, dacă ești amabilă.

ELENA: Eu?

PRIMUL POLIȚIST: Apropie-te.

ELENA *(pe-un alt ton, ca pentru a se justifica)*: Sînt sigură că dacă l-ați fi văzut! O adevărată maimuță!

PRIMUL POLIȚIST: Apropie-te! Te sfătuiesc să lași încolo poveștile cu maimuțe. Actele, te rog.

ELENA: De ce actele mele?

PRIMUL POLIȚIST: Căutăm un... suspect.

ELENA: În acest cartier?

PRIMUL POLIȚIST: Actele, îți spun...

ELENA: N-am acte, sînt minoră.

PRIMUL POLIȚIST: Atunci treci acolo! Da, acolo! *(Îi arată unde să stea. După aceea se întoarce spre Aytana.)* Dumneata, domnișoară, actele?

AYTANA: Dar ce se întîmplă?

AL DOILEA POLIȚIST *(politicos, către Aytana)*: O simplă formalitate, domnișoară. Căutăm un Roșu care, după informațiile noastre, s-ar putea ascunde într-una din clădirile de pe strada asta.

AYTANA *(caută în poșetă)*: Iată-le!

Le dă primului polițist.

PRIMUL POLIȚIST *(le privește)*: Perfect. *(I le înapoiază și îi spune în șoaptă.)* Nu trebuie să te superi, frumoaso! *(O pauză, apoi către al doilea polițist.)* Ei, șefule! *(Mai încet.)* Ce-i de făcut cu... domnișoara?

O arată cu privirea pe Soledad.

AL DOILEA POLIȚIST: Să nu se miște de-aici pînă nu terminăm de cercetat și celelalte case. Treci acest consemn lui Menendez. Eu o să mai arunc o privire înăuntru și ne întîlnim la numărul 25. *(Lui Andrés.)* Vreți să mă însoțiți, domnule?

ANDRÉS: E o percheziție ilegală. Nu contați pe mine.

AL DOILEA POLIȚIST: Cum doriți!

Se îndreaptă spre vilă, în timp ce primul polițist merge spre poarta grădinii.

PRIMUL POLIȚIST *(ieșind)*: Îmi pare foarte rău, tinerilor, că v-am stricat petrecerea!

Scena 8

ACEIAȘI, minus CEI DOI POLIȚIȘTI

ANDRÉS: Vor mai auzi ei de mine.

ELENA *(veselă)*: Ai văzut ce cap au făcut cînd am pomenit de general?

AYTANA: Cu limbuția ta ai s-o pățești într-o bună zi!

ELENA *(adresîndu-se tuturor)*: Acest tip suspect pe care-l caută, nu vă înspăimîntă? *(Către Andrés.)* Dacă ar veni aici, ce-ai face?

ANDRÉS: Suspecții nu cer ajutor decît prietenilor. Ei nu bat la ușa oricui.

ELENA: Și dacă sînt încolțiți?

ANDRÉS *(rîzînd)*: Ai o imaginație bogată.

ELENA: Nu glumesc, sînt serioasă. Dacă omul căutat ar bate la ușă în clipa asta, ce-ai face?

AYTANA: Elena, ai un adevărat talent să pui întrebări neghioabe.

SOLEDAD *(cu gravitate)*: Nu găsesc de loc că întrebarea ei e neghioabă. Ea ne priveşte pe toţi.

ANDRÉS: Nu-mi pun niciodată întrebări, atîta vreme cît nu-i treaba mea să le rezolv.

SOLEDAD: Dacă cel căutat s-ar prezenta aici, în clipa asta, să-ţi ceară adăpost, ce i-ai răspunde?

În acest moment revine cel de-al doilea poliţist.

Scena 9

ACEIAŞI, plus AL DOILEA POLIŢIST

AL DOILEA POLIŢIST *(lui Andrés)*: Ei bine! Iată că s-a făcut şi fără dumneavoastră, domnule. Nimic anormal. Sper că n-am stat prea mult. Regret că v-am întrerupt...

Face un semn care ar vrea să însemne: reuniunea.

ANDRÉS *(sec)*: N-am nevoie de regretele dumitale.

AL DOILEA POLIŢIST: Nu face să vă supăraţi pentru atîta lucru! Credeţi că merită?

ANDRÉS: Te scutesc de comentarii.

AL DOILEA POLIŢIST *(cu o uşoară notă de insolenţă)*: Ştiţi, domnule, că dacă n-aş pune proasta dumneavoastră dispoziţie pe seama vizitei noastre inopinate, aş putea scrie un raport care să nu fie prea favorabil?

ANDRÉS: Proasta mea dispoziție trebuie pusă exclusiv în seama manierelor voastre! Cît despre rapoartele pe care nu le scrieți, luați seama! După un timp vă pricinuiesc asemenea mîncărimi încît sfîrșiți prin a le scrie!

AL DOILEA POLIȚIST *(ieșind)*: Nu-i prea ai la suflet pe cei care au răzbunat memoria tatălui dumitale, tinere!

Iese.

Scena 10

ACEIAȘI, minus AL DOILEA POLIȚIST

ELENA: Ipocritul! *(Imitîndu-l pe inspector.)* „...Dacă n-aș pune proasta dumneavoastră dispoziție pe seama vizitei noastre... vizitei noastre..." *(Caută cuvîntul.)* Cum zicea, ipocritul?

ANDRÉS: ...Inopinate...

ELENA: „Inopinate", așa e... „Aș putea scrie un raport care să nu fie prea favorabil." Ah! dar ce bine i-ai închis pliscul! Bravo, Andrés! Te ascult și te aplaud!

Aplaudă.

SOLEDAD *(lui Andrés)*: Un lucru nu înțeleg. De ce te-ai înfuriat adineauri?

ANDRÉS: Dumneata ai fi putut suporta acest ton fără să reacționezi?

SOLEDAD: Nu, desigur! *(Pauză, apoi cu gravitate.)* Nu știam că tatăl dumitale a fost „împușcat de către Roșii". Aytana nu mi-a spus asta niciodată!

ANDRÉS: Aytana nu ți-a vorbit niciodată de tatăl meu? De tatăl nostru?

AYTANA: La clinică, știi, nu prea ai timp să vorbești despre asemenea lucruri.

SOLEDAD *(mirată)*: Credeam că Aytana e verișoara dumitale!

ANDRÉS: Tatăl ei era ofițer de marină. Ea a trăit în familia noastră de la vîrsta de șase luni. Tatăl *meu* era pentru ea tatăl *ei*... pînă în ziua în care au venit Roșii și l-au luat pentru a-l ucide la marginea drumului. Am rămas singuri cu o doică bătrînă. Apoi, mama Aytanei ne-a luat la Madrid. Și pînă la venirea unchiului meu, cînd s-a sfîrșit războiul, ea a avut grijă de noi toți... De fapt, nu te-am întrebat niciodată pînă acum. Unde ai locuit în timpul războiului? În strada Prado?

SOLEDAD *(rezervată)*: N-am stat la Madrid în timpul războiului. Am locuit la Grenada.

ANDRÉS: Atunci înțeleg totul.

SOLEDAD: Ce anume?

ANDRÉS: Înțeleg de ce ți s-a părut ciudată izbucnirea mea împotriva celor doi bădărani!

SOLEDAD: Mînia dumitale mi s-a părut ciudată fiindcă s-ar părea că te aşteptai la altceva din partea lor. Sper că poliţia nu întruchipează în ochii dumitale bunele maniere?

ELENA: Curcanii, toţi sînt nişte vicioşi! *(Către Aytana.)* Ai văzut cum m-a privit cînd i-am spus că sînt minoră?

AYTANA: Tu nu vezi decît vicioşi peste tot!

ELENA: Exact! Dac-ai şti ce-mi spun curcanii cînd trec pe verde prin Piaţa Cibelés! Roşesc uneori pînă în vîrful urechilor.

AYTANA: Cu cît o să roşeşti mai mult, cu atît o să-ţi spună mai multe.

ELENA: Ei! Parcă roşeşti cînd vrei. Cînd bagi de seamă, e prea tîrziu!

AYTANA: O fată trebuie să ştie să se controleze.

ANDRÉS: Cînd o să terminaţi cu ciorovăiala?

ELENA *(ca şi cum n-ar fi auzit):* Mă întreb dacă au reuşit să pună mîna pe el!

AYTANA *(distrată):* Pe cine?

ELENA: Cum pe cine? Pe suspect! *(Către Soledad.)* Ce crezi, Soledad, l-au găsit?

SOLEDAD: Nu ştiu.

ELENA: Dacă ar fi să faci prinsoare, spune, pe cine-ai paria? Pe suspect sau pe cei ce-l caută?

SOLEDAD: O vînătoare de oameni, draga mea Elena, nu e cel mai potrivit prilej pentru un pariu.

ELENA: De ce, în arenă nu se pariază?

SOLEDAD: În arenă matadorul își are sabia, iar taurul coarnele. Un suspect n-are decît șiretenia împotriva celor care-l hăituiesc. *(Pe-un alt ton, lui Andrés.)* Adineauri n-ai răspuns la întrebarea mea. Ce-ai face dacă acest... suspect s-ar prezenta aici?

În vilă se aude telefonul sunînd de mai multe ori.

ANDRÉS *(îndreptîndu-se spre vilă):* Mă duc să văd cine e.

Iese.

Scena 11

ACEIAȘI, minus ANDRÉS

ELENA: Un prilej minunat să nu răspundă

AYTANA: Ce naiba e cu tine azi?

ELENA *(către Soledad):* În orice caz, telefonul a picat la țanc.

SOLEDAD: Nu ești prea drăguță cu vărul dumitale, Elena.

Andrés revine de la telefon. Și din fundul grădinii.

Scena 12

ACEIAȘI, plus ANDRÉS

ANDRÉS: Pe dumneata te caută, Soledad!

SOLEDAD: Pe mine?

ANDRÉS: Da. De la clinică.

SOLEDAD: Mă duc.

Intră în vilă împreună cu el.

Scena 13

ELENA, AYTANA

AYTANA *(repezită)*: Ce ai împotriva lui Andrés?

ELENA: Eu? Nimic.

AYTANA: Nu cumva ești geloasă pe Soledad?

ELENA: Ești nebună, zău așa!

AYTANA: Atunci de ce cauți mereu să-l pui în încurcătură?

ELENA: O iei razna!

AYTANA: Nu-ți dai seama pe ce ton provocator i-ai pus întrebarea!

ELENA: Orice-aș spune, ție tot a provocare îți sună. Mai schimbă placa, te rog!

AYTANA: Asta e tot ce știi să răspunzi?

ELENA: Andrés și cu mine sîntem destul de buni prieteni ca să-l pot întreba orice.

AYTANA: Bineînțeles, dar nu față de Soledad. S-ar putea ca în prezența ei să n-aibă chef să răspundă la o întrebare atît de spinoasă.

ELENA: Știi ce, dacă am fi fost acasă și suspectul ar fi sunat la ușă, eu l-aș fi lăsat să intre.

AYTANA: Și ce-ai fi făcut pe urmă?

ELENA: Nu știu. Dar nu l-aș fi dat pe mîna curcanilor!

Andrés, venind din vilă, intră în scenă.

Scena 14

ACEIAȘI, plus ANDRÉS

ANDRÉS *(amîndurora)*: Ce mai complotați acolo, voi două?

ELENA *(lui Andrés)*: Vreau să-ți pun o întrebare.

ANDRÉS: Te rog.

ELENA: N-ai să te superi dacă sînt sinceră?

ANDRÉS: Se poate! Între noi, Elena!

ELENA: Mărturisește că ești nebun după ea.

AYTANA: Vai, cît de indiscretă poți să fii!

ELENA: Tu, cînd te vei plimba cu Santiago, sînt sigură că vei urma recomandările arhiepiscopului. N-ai ascultat azi-dimineață la radio? După el, logodnicii trebuie să se ferească de orice

întîlniri în doi și să ocolească locurile întunecoase...

AYTANA: Am să te trag de urechi în doi! Și încă în plină zi! O să vezi tu!

ANDRÉS: Sper că n-o să vă certați acum din pricina mea?

ELENA: Nu ne vom certa. Făgăduiesc. *(După o clipă și pe-un alt ton.)* Spune-mi: pentru că ești nebun după ea, de-aia nu i-ai răspuns la întrebare?

ANDRÉS: Ce întrebare?

ELENA: Știi bine care! Cea în legătură cu suspectul.

ANDRÉS: Ce idee! Ți-am mai spus că nu-mi pun niciodată întrebări la care nu pot răspunde.

ELENA: Eu găsesc că viața fără întrebări e plicticoasă.

ANDRÉS: La ce te referi?

ELENA: Ascultă-mă, Andrés, sîntem prieteni-prieteni, nu-i așa?

ANDRÉS: Desigur, scumpa mea Elena!

ELENA: Atunci te întreb de data asta eu, nu Soledad. Ce-ai face dacă suspectul ar suna în clipa asta?

ANDRÉS: Un suspect nu sună oriunde.

ELENA: Dar dacă ar suna, i-ai închide ușa în nas?

AYTANA: Ai de gînd să taci ori ba?

Se aude sunînd. Elena și Aytana se uită una la alta. Intră Antonio, patruzeci și cinci de ani, foarte stăpîn pe el.

Scena 15

ACEIAȘI, plus ANTONIO

ELENA *(din pragul ușii dinspre grădină):* Ce doriți, domnule?

ANTONIO: Să vorbesc cu stăpînul casei.

ELENA: Intrați, vă rog. *(Lui Andrés.)* Andrés, ești căutat.

ANDRÉS: Vin îndată. *(Se duce spre poarta grădinii. Mirat.)* Mă iertați, domnule. N-am avut onoarea...

ANTONIO: Nu mă recunoașteți?

ANDRÉS *(nervos, dar politicos):* Nu, nu... Nu-mi dau bine seama.

ANTONIO *(cordial):* Ne-am întîlnit acum cîteva zile.

ANDRÉS: Am o memorie excelentă. Dar nu.. Nu... Cred că vă înșelați.

ANTONIO: Mă aflu la numărul 25 din avenue Marqués de Villalba?

ANDRÉS: Da.

ANTONIO: Și dumneavoastră sînteți ingineru Don Andrés Sanchez?

ANDRÉS: Chiar eu.

ANTONIO: Am să vă ajut. N-ați fost în avionul de Londra care a sosit marțea trecută la Barajas, la orele 18?

ANDRÉS: Exact!

ANTONIO: Tot nu vă amintiți?

ANDRÉS *(recunoscîndu-l, în sfîrșit)*: Vă rog să mă iertați. Ați așteptat-o pe Soledad la aeroport. Sînteți unchiul ei... Sînt de neiertat. Soledad e la telefon. A fost chemată de la clinică. O aduc îndată.

Iese din grădină.

Scena 16

ACEIAȘI, minus ANDRÉS

ELENA: Nu sînteți nici primul și nici ultimul, domnule. Vărul meu pretinde într-una că are o memorie excelentă, dar nu e în stare să recunoască pe cineva cu care a cinat cu o seară înainte.

ANTONIO: Sînt oameni care n-au memorie vizuală, alții care nu reține nici cea mai banală romanță.

Sună cineva. Elena deschide. Intră primul polițist.

Scena 17

ACEIAȘI, plus PRIMUL POLIȚIST

PRIMUL POLIȚIST: Din nou bună ziua, frumoaso. Eu sînt.

ELENA: Iar dumneata!

PRIMUL POLIȚIST: Am venit să spun domnișoarei de Castro că... *(Îl zărește pe Antonio.)* Scuzați, domnule, dumneavoastră de colo!

ANTONIO: Cu mine vorbești?

PRIMUL POLIȚIST: Da, cu dumneavoastră.

ANTONIO: Ce dorești?

PRIMUL POLIȚIST: De cît timp sînteți aici, domnule?

ANTONIO: De cîteva clipe, de ce?

PRIMUL POLIȚIST: Poliția. Eu sînt cel care pune întrebările, iar dumneavoastră cel care răspundeți.

Reintră în scenă Andrés și Soledad.

Scena 18

ACEIAȘI, plus ANDRÉS și SOLEDAD

SOLEDAD *(îndreptîndu-se spre Antonio)*: Antonio!

Îl îmbrățișează. Andrés are un gest văzîndu-l pe polițist.

PRIMUL POLIȚIST: Am venit să-i spun domnișoarei că totul e în regulă... că poate să plece liniștită acasă, dacă vrea, cînd l-am zărit pe domnul. Nu era aici adineauri. Trebuie să-i controlez actele.

ANDRÉS: Domnul este unchiul domnișoarei de Castro.

PRIMUL POLIȚIST: Nu pun la îndoială cuvintele dumneavoastră, domnule. E treabă de-un minut. *(Se îndreaptă spre Antonio.)* Actele dumneavoastră, vă rog.

ANTONIO *(își caută actele, i le întinde)*: Iată-le!

PRIMUL POLIȚIST *(după ce a privit îndelung hîrtiile pe care le păstrează)*: Trebuie să vorbesc cu șeful. În cazurile astea, el decide. Vă avertizez, pentru orice eventualitate, că în fața grilajului se află un om înarmat: are ordin să tragă asupra oricărui fugar.

Iese.

Scena 19

ACEIAȘI, minus PRIMUL POLIȚIST

ANTONIO *(către Elena și Aytana)*: Sînt mîhnit, domnișoarelor.

ANDRÉS *(îndreptîndu-se spre Antonio)*: Nu vă faceți sînge rău, domnule. Individul e foarte

zelos, dar o să-l coste scump. Mă voi plînge personal ministrului. Adineauri, cu Soledad, s-a purtat la fel.

ANTONIO: Iertați-mă, dar...

ANDRÉS *(întrerupîndu-l)*: Nu vă mai scuzați, mă faceți să mă simt stingherit.

ANTONIO *(urmărindu-și ideea)*: Dacă aș fi știut... nu v-aș fi deranjat cu prezența mea.

ANDRÉS: Adineauri v-am primit ca și cum ați fi fost suspectul pe care-l caută ei, iar acum vă scuzați ca și cum ați fi vinovat de frămîntările acestui nobil cavaler de comisariat! Cuvintele dumneavoastră fac să mă simt și mai jenat.

ANTONIO: Trebuie să vă spun că...

ANDRÉS *(întrerupîndu-l)*: Nu-mi mai spuneți nimic înainte de-a bea un pahar. Ce preferați? Manzanilla? Xeres?

ANTONIO: Aș contraveni regulilor celor mai elementare ale ospitalității dacă...

ANDRÉS: Beți un pahar, altfel mă supăr!

ANTONIO: Înainte de a bea, trebuie să știți cu cine aveți de-a face. În fața dumneavoastră, domnule, se află un privilegiat al regimului... Am zăcut șaptesprezece ani în închisoare și, de cînd am fost pus în libertate, am domiciliu forțat.

ANDRÉS: Dumneavoastră?

Se întoarce spre Soledad.

SOLEDAD: Mai este un lucru pe care nu-l ştii şi pe care n-am avut prilejul să ţi-l spun pînă acum. Tatăl meu a fost împuşcat la Grenada de către falangişti, în prima zi a războiului civil.

ANDRÉS: Tatăl dumitale?

SOLEDAD: Da, Andrés. Al dumitale de către Roşii; al meu de către falangişti. Balanţa morţii şi-a găsit echilibrul.

ELENA *(către Soledad)*: Tatăl dumitale era fratele domnului?

SOLEDAD: Da, scumpa mea Elena.

ELENA *(către Soledad)*: De ce-ai spus: echilibrul morţii?

SOLEDAD: Iac-aşa! O simplă constatare.

ELENA *(explodînd brusc)*: Ştii ce impresie îmi face constatarea dumitale? Că e o palmă dată lui Andrés.

SOLEDAD: Ce te-a apucat?

ELENA: Fii sinceră! Spune limpede că-l socoteşti pe Andrés vinovat de moartea tatălui dumitale!

SOLEDAD *(o clipă descumpănită)*: Ce tot spui?

ELENA: Eu, în locul lui Andrés, ţi-aş fi întors de mult complimentul. Ar putea să spună acelaşi lucru despre moartea tatălui său.

AYTANA: Elena, de ce te-amesteci?

Elena izbucneşte în hohote de plîns.

ANDRÉS *(se îndreaptă spre Elena):* Haide! Haide! *(Încearcă s-o calmeze, dar ea plîngc şi mai tare.)* Hai! Hai cu mine!

O conduce spre interiorul vilei.

Scena 20

ACEIAŞI, minus ANDRÉS şi ELENA

ANTONIO *(lui Soledad):* N-ar fi trebuit cu nici un chip să te caut aici.

SOLEDAD: Nici tu, nici eu, nici Andrés, nu puteam să prevedem că trecutul va ţîşni într-o bună zi cu atîta cruzime.

Pauză.

AYTANA *(către Soledad):* Iart-o pe Elena, e tînără, impresionabilă... Sînt sigură că-i pare rău acum de cuvintele pe care le-a rostit.

SOLEDAD: Nu atît cuvintele ei m-au surprins, cît tonul cu care le-a rostit.

ANTONIO *(lui Soledad, cu blîndeţe):* Acest ton, fiecare spaniol îl poartă cu sine, ori din ce tabără ar face parte.

Venind dinspre vilă, Andrés reintră în scenă.

Scena 21

ACEIAŞI, plus ANDRÉS

ANDRÉS: Au lăsat-o nervii... *(Aytanei.)* Peste o clipă se va simți mai bine.

SOLEDAD *(crispată, către Andrés):* Frumos bilanț! Elena face o criză de nervi! Unchiul meu se vede în mod stupid amestecat într-o percheziție. Totul e grotesc!

ANDRÉS: Grotesc?

SOLEDAD *(explodînd):* A! Faci cu-adevărat parte din tabăra învingătorilor! Trebuie așadar să ți se spună totul!... Ce-ai să-i răspunzi... ministrului dumitale cînd te va întreba despre oamenii pe care-i frecventezi? Fata unui republican împușcat! Un fost deținut al închisorii din Burgos!

ANDRÉS: Soledad! Nu mai știi ce spui! Încetează!

Intră cei doi polițiști, fără să mai sune.

Scena 22

ACEIAŞI, plus CEI DOI POLIȚIȘTI

AL DOILEA POLIȚIST *(intrînd):* Hotărît lucru, nu v-am dat de loc pace în duminica asta. Așa-i meseria! *(Mergînd spre Antonio.)* Dumneavoastră, domnule, ați sosit aici după percheziție?

ANTONIO: Da.

AL DOILEA POLIȚIST: Actele sînt în regulă. Iată-le.

I le restituie.

ANTONIO: Vă mulțumesc.

AL DOILEA POLIȚIST: Dar va trebui să ne urmați.

ANTONIO: Să vă urmez? De ce?

AL DOILEA POLIȚIST: Ca să ne explicați amănunțit de ce-ați venit aici.

CORTINA

Se aude un cîntec de ghitară din întuneric. Reflectoare pe cortină. Și imediat începe actul al doilea.

Actul al doilea

A doua zi, către sfîrşitul dimineţii. Un cartier rezidenţial la Madrid. Grădina vilei lui Soledad. Faţă de primul decor, mobilele din grădină, aranjamentul arborilor, prezenţa în prim-plan a unui grilaj de fier forjat de-o formă ciudată, sînt cu totul altele. La ridicarea cortinei, Soledad, Pilar şi Antonio se află în scenă. Antonio pare zguduit de interogatoriul prelung la care a fost supus, dar e stăpîn pe el. Soledad e foarte nervoasă: nervozitatea celui care încearcă să-şi păstreze calmul. Cît despre Pilar, atitudinea ei e caracterizată printr-o mare oboseală.

Scena 1

SOLEDAD, PILAR, ANTONIO

PILAR *(lui Antonio)*: E totuşi un lucru pe care nu-l înţeleg: cînd am telefonat a doua oară — trebuie să fi fost zece fără un sfert — mi s-a dat legătura cu un inspector care mi-a spus că interogatoriul nu s-a terminat.

ANTONIO: Avea un accent andaluz?

PILAR: Nu-mi amintesc prea bine.

ANTONIO: Ieşind de la Direcţia generală, m-am uitat la orologiul din Puerta del Sol: era nouă şi jumătate.

PILAR: Oare de ce-au mințit?

ANTONIO: Probabil că au vrut să se amuze speriindu-te.

Pauză.

PILAR: Nu te supără ochii? Vrei să-ţi aduc ochelarii de soare? E-atîta lumină!

ANTONIO: I-am luat adineauri. *(Îi scoate dintr-un buzunar şi se joacă cu ei.)* Aseară aş fi avut nevoie de ei. Mi-au pus un reflector în faţă, de parcă aş fi fost pe-un platou de filmare.

SOLEDAD: Cu ochii tăi bolnavi? Trebuia să protestezi!

ANTONIO *(cu oboseală)*: Să protestezi în cuibul ăla de bandiţi? Hai să lăsăm asta, vrei? *(Privind în grădină.)* Ce zi minunată! Au plesnit mugurii. Toate miresmele se ridică din pămîntul încins... Uite că devin liric. *(Pe-un alt ton, către Pilar şi Soledad.)* Au venit aici aseară?

PILAR: Nu, am stat de veghe toată noaptea. Credeam că ai să te întorci dintr-o clipă într-alta...

ANTONIO *(către Pilar şi Soledad)*: Un lucru e sigur: n-aţi ajuns încă la capătul necazurilor cu mine!

PILAR *(tandră)*: Nu vorbi așa! *(Pauză.)* De fapt, ce voiau să știe?

ANTONIO: Important e că mi-au dat drumul. La ce bun să ne mai aducem aminte?

PILAR: Bine, bine.

ANTONIO: De ce te superi?

PILAR: Nu mă supăr. Înțeleg foarte bine că n-ai chef să vorbești despre toate astea.

ANTONIO *(mai mult silit)*: V-am mai spus. Erau intrigați de vizita mea la Andrés. Declarațiile mele nu i-au convins decît pe jumătate. Credeau că au apucat de capătul nu știu cărui fir...

SOLEDAD: Andrés, verișoarele lui și cu mine, membri ai aceleiași organizații clandestine? Nu-i credeam atît de stupizi!

ANTONIO: Fii liniștită, nu se gîndeau la voi. Căutau să stabilească o legătură între vizita mea și suspectul care le-a fost semnalat. Toate întrebările lor se învîrteau în jurul acestui subiect. Fără ca măcar ei s-o creadă, m-au acuzat pînă la urmă că aș fi vrut să-l întîlnesc pe acel suspect.

PILAR: Bietul meu Antonio, îmi închipui ce noapte ai petrecut!

SOLEDAD: Interogatoriul a fost dur?

ANTONIO: Obositor.

SOLEDAD: Ai putut dormi puțin?

ANTONIO: Abia de la orele trei dimineața. Pînă atunci ar fi trebuit să fiu beat!

SOLEDAD: Să fii beat?

ANTONIO: Beat mort... Ca să nu-i mai aud pe sărmanii care urlau cu un etaj deasupra mea.

SOLEDAD *(precaută, ca și cum i-ar fi fost teamă de un răspuns afirmativ)*: Nu te-au... brutalizat?

ANTONIO: Nu... Au fost politicoși. Primii doi, cel puțin.

PILAR: Primii doi? Dar cîți erau?

ANTONIO: Trei, care făceau cu rîndul. Primii doi m-au copleșit cu: „Domnule profesor!..." Mi-au oferit pînă și țigări, scuzîndu-se pentru „formalitatea" care mi-era „impusă" într-o seară de duminică... Spre miezul nopții, tonul interogatoriului s-a schimbat... A venit un andaluz. A început să bată cu pumnul în masă, să mă amenințe. Asta a durat un sfert de oră: discursul de rigoare despre înțelepciunea-deținuților-care-înțeleg-că-e-mai-bine-să-spună-de-la-început-poliției-tot-ce-știu-pentru-că-forțele-sînt-inegale! După care, m-a închis într-o celulă. La șapte dimineața i-am regăsit pe inspectorii cei atît de politicoși. Și interogatoriul a reînceput. Pe cînd ceasul de la Puerta del Sol bătea orele nouă, a venit iar andaluzul, cu părul proaspăt pomădat, cu o cămașă curată. Era foarte bine dispus. M-a întrebat, în timp ce-și mîngîia mustața, dacă

noaptea mi-a fost sfetnic bun. Am tăcut. Mi-a spus că are timp, că el e plătit să aștepte... Apoi a fost chemat la telefon. De la primele cuvinte s-a și pus în gardă față de interlocutor. Conversația a durat poate treizeci de secunde. Apoi, ca și cum și-ar fi schimbat brusc vocea, mi-a spus mieros că a fost o „greșeală"... Și, fără nici o altă explicație, a chemat doi gardieni. *(Pe-un alt ton.)* Cinci minute mai tîrziu, eram liber, în mijlocul tramvaielor, a mulțimii, în Puerta del Sol. Am intrat la barul „Imperial" să beau o cafea. Și am venit acasă cu un taxi.

PILAR: Trebuie să fii rupt de oboseală, bietul meu Antonio!

ANTONIO: Mă simt mult mai bine. *(Rîzînd.)* Nimic nu e mai de preț ca libertatea.

PILAR: Ar trebui totuși să te odihnești. Camera ta e pregătită. Patul e făcut. În locul tău, m-aș duce să mă întind puțin.

ANTONIO: Mai încolo. Ce zi!

PILAR: Ar trebui să fii mai cu băgare de seamă. Soarele e deja sus pe cer.

ANTONIO: Așa e. Îmi pun ochelarii. *(Pe-un alt ton.)* Au venit ziarele de dimineață?

PILAR: Azi e luni. Nu e decît un singur ziar, dar, dacă vrei, pot să mă duc pînă la chioșc.

ANTONIO: N-ai închis ochii toată noaptea. Rămîi. Mă duc eu.

PILAR: Nu mai sînt obosită. O să-mi facă bine să merg puțin. Promite-mi că te duci să te odihnești.

ANTONIO: Într-o clipă.

Ea iese din grădină în stradă.

Scena 2

ANTONIO, SOLEDAD

SOLEDAD: E adevărat că nu te-au brutalizat?

ANTONIO: De ce-aș ascunde-o?

SOLEDAD: Nu știu! Din milă pentru Pilar.

ANTONIO: Nu se minte din milă.

SOLEDAD: Bieții oameni care urlau la etajul de deasupra, ei n-au fost eliberați, nu-i așa?

ANTONIO: Nu cred. Dacă o să le dea drumul, vor aștepta pînă se vindecă urmele de curea. Acești domni au devenit ceva mai prudenți în ultima vreme. Acum cincisprezece ani i-ar fi trimis direct la groapa comună.

SOLEDAD: Să vorbim despre altceva.

ANTONIO: Trebuie să știi să saluți progresul! Am aerul că glumesc, dar astă noapte, în celulă, am retrăit momentele cele mai grele din vremea cînd am fost închis la Burgos... *(Pauză. Și pe-un alt ton, parcă de halucinat.)* Pe atunci erau duși zilnic cîte cincizeci, și uneori o sută de deținuți în afara orașului și împușcați în fața unei gropi

comune. Se afla printre noi un țigan tînăr care, deși condamnat la moarte, era bufonul închisorii. Veselia lui, talentul lui de povestitor iluminau serile de veghe cînd făceam cerc în jurul celor care plecau în zori. Într-o bună zi, acest băetan, care aștepta moartea cu un curaj vecin cu inconștiența, a aflat că osîndiții primeau drept coșciug o lopată de pămînt și de var nestins. A intrat în panică. N-a mai vrut să iasă din cotlonul lui, n-a mai vrut să mănînce. A urlat zile întregi, cerînd să fie îngropat într-un sicriu. Încercam să-l fac să judece: groapă comună sau sicriu, care e deosebirea? N-a fost chip să ne mai înțelegem pînă în ziua în care sora lui, care venise să-l vadă, i-a jurat că-l va așeza cu mîinile ei în sicriu în clipa execuției. Acest jurămînt l-a liniștit și țiganul și-a recăpătat veselia. Nu pentru multă vreme. Cîteva săptămîni mai tîrziu, a fost dus la supliciu. Sora lui, care făcuse un coșciug din niște scînduri nenorocite, și-l transportase în cap pînă la groapa comună, îi aștepta acolo... *(Pe-un alt ton.)* Timpurile s-au schimbat, draga mea Soledad: ieri, groapa comună; azi, bătaia cu cureaua. Trebuie să știi să saluți progresul.

SOLEDAD: Hai să nu mai vorbim despre toate acestea, vrei?

Pauză.

ANTONIO: Cum a primit Pilar arestarea mea?

SOLEDAD: Aseară, cînd i-am anunțat vestea, am fost uimită de calmul ei. *(Pe-un alt ton.)* A pretins, o clipă, că i-ai ascuns vizita ta la Andrés.

ANTONIO: Nu i-am ascuns nimic. Iar bate cîmpii.

SOLEDAD: Cred că ești prea aspru cu ea.

ANTONIO: Nu sînt aspru, Soledad. Și răbdarea are o limită. Voia să-i spun ceas cu ceas cum îmi petrec zilele.

SOLEDAD *(cu blîndețe)*: De ce nu încercați s-o luați de la început?

ANTONIO: Dacă am avea cu douăzeci de ani mai puțin, poate. Nu se poate reface o viață în doi dacă doar unul singur are încredere. *(Se oprește brusc.)* Dar iată-mă monologînd despre viața... conjugală. *(Pauză. Pe-un alt ton.)* Îmi pare tare rău că toată istoria asta de ieri s-a întîmplat la Andrés.

SOLEDAD: Taci, te rog.

ANTONIO: Strigoii de felul meu ar trebui să aibă înțelepciunea de-a trăi ca sihaștrii.

SOLEDAD: Ce tot spui acolo?

ANTONIO: Dacă te-ai fi întors singură, nu s-ar fi întîmplat nimic. Sînt un încurcă-lume.

SOLEDAD: Ei sînt cei care-au venit să te aresteze, și tu te crezi un încurcă-lume!

Are un gest de tandrețe față de el.

Pauză.

ANTONIO *(pe-un alt ton)*: Un lucru mă neliniștește. Dacă într-adevăr căutau pe cineva, de ce mi-au dat drumul atît de repede?

SOLEDAD: Ți-au dat drumul pentru că n-au putut găsi nimic împotriva ta.

ANTONIO: Nu. Cu cît stau și mă gîndesc, cu atît cred că nu m-au reținut mai mult fiindcă...

Se oprește deodată.

SOLEDAD: De ce te-ai oprit?

ANTONIO: Hm! O idee absurdă.

SOLEDAD: Spune-o totuși.

ANTONIO: Mi-au dat drumul pentru că au primit ordin.

SOLEDAD: Cine-ar fi putut să le dea acest... ordin?

ANTONIO: Venea de foarte sus. Și nu se așteptau. *(Precaut.)* Andrés n-a recurs la rudenia lui cu ministrul?

SOLEDAD *(jenată și ca și cum s-ar fi temut de această clipă)*: Nu știu dacă a făcut ceva. Nu l-am văzut de ieri seară.

ANTONIO: Îmi stăruia încă în urechi tonul mieros al andaluzului după ce a fost chemat la telefon. Se întrecea cu scuzele. Era alt om. Domnii aceștia de la Puerta del Sol nu scapă din mînă așa ușor o pradă ca mine.

SOLEDAD *(cu un calm aparent)*: Sînt sigură că Andrés n-a intervenit nicăieri.

ANTONIO: Ai un motiv serios să crezi asta?

SOLEDAD *(după un timp)*: Puținul pe care-l știu despre el nu mă face să cred altceva.

ANTONIO: Ar fi bine să fie așa!

SOLEDAD: De ce?

ANTONIO: Pentru că astfel vizita mea de ieri pare doar o coincidență în ochii lor sau o pistă greșită. Și pentru că...

Se oprește brusc.

SOLEDAD: Pentru că...?

ANTONIO: Nimic. Nimic.

SOLEDAD: Cum, nimic?

ANTONIO: Nimic, dacă-ți spun!

SOLEDAD *(jignită)*: Cum vrei!

ANTONIO *(cu gingășie)*: Cît de sensibilă poți să fii!

SOLEDAD: Te oprești în mijlocul unei fraze, ca și cum te-ai teme de nu știu ce, și găsești că sînt sensibilă!

ANTONIO: Era să spun ceva care poate că nu ți-ar fi plăcut.

SOLEDAD: Ce-ar putea să nu-mi... placă?

ANTONIO: Îmi făgăduiești că nu te superi?

SOLEDAD: Spune, spune.

ANTONIO: Aș prefera ca punerea mea în libertate să se fi produs numai pentru că e vorba de-o pistă greșită, de-o coincidență, și nu pentru că s-a intervenit pentru mine.

SOLEDAD *(foarte jignită)*: Bănuiam asta.

ANTONIO *(se duce spre ea)*: Vezi că era mai bine să tac? Hai, fii cuminte!

SOLEDAD *(desprinzîndu-se)*: Acum e prea tîrziu. Totul e limpede pentru mine.

ANTONIO *(enervat)*: Limpede! Limpede! Aș vrea să fie la fel de limpede pentru toți prietenii mei cînd vor afla ce mi s-a întîmplat ieri. Dacă a fost într-adevăr o intervenție a ministrului, vor rămîne urme în dosarul meu la Puerta del Sol, ar trebui să înțelegi asta!

SOLEDAD *(cu violență)*: Decît să-ți mînjești biografia imaculată de martir, ai fi preferat să rămîi în mîinile lor?

ANTONIO *(cu blîndețe)*: Iartă-mă dacă te-am jignit, Soledad.

SOLEDAD: Dacă mi-aș fi putut închipui o clipă doar al cui fiu este Andrés, n-aș fi acceptat să-l revăd după întîlnirea noastră din avion și, mai ales, nu ți-aș fi cerut niciodată să vii să mă iei de la el. Eu sînt idioata, imprudenta!

ANTONIO: Nu-ți reproșa ceea ce nu știai!

SOLEDAD: Cînd aparții unei familii ca a noastră, nu te-arunci în brațele oricui.

ANTONIO *(vrînd s-o consoleze)*: Percheziția aceea a complicat toate lucrurile.

SOLEDAD: Nu. Ideile mele fixe te-au împins în această cursă!

ANTONIO: Iată-te din nou pradă obsesiilor tale!

SOLEDAD *(ironică, luîndu-se singură în batjocură)*: În avionul de Londra, de la primele cuvinte pe care le-am schimbat împreună, am văzut în el soțul ideal.

ANTONIO: Soledad, ascultă-mă!

SOLEDAD: Oh! Știu ce vrei să-mi spui! Că am voluptatea distrugerii. Că, dacă nu opresc acest joc al autoflagelării, voi rămîne cu siguranță fată bătrînă.

ANTONIO: Nimic din toate acestea! Voiam pur și simplu să-ți dau un sfat.

SOLEDAD: Și care e acest sfat?

ANTONIO: Să nu amesteci problemele mele cu ale tale. Nici tu și nici eu n-am fi putut prevedea această percheziție. Esențialul e că mi-au dat drumul.

SOLEDAD: Spui asta ca să mă consolezi.

ANTONIO: Dacă ții cu orice preț să te găsești vinovată cu ceva, admite măcar că rezultatele sînt nule!

SOLEDAD: Nu cumva crezi că te vor lăsa în pace acum cînd au pus din nou mîna pe tine?

ANTONIO: Nimic nu s-a schimbat, mi-au confirmat-o chiar ei la sfîrșitul interogatoriului: domiciliu forțat și o vizită săptămînală.

SOLEDAD: Crezi poate că și ceea ce s-a întîmplat între Andrés și mine în ultimele opt zile se poate șterge cu buretele ca o tăbliță de școală?

Pauză.

ANTONIO: Nici pe departe nu mi-aș fi închipuit că acest băiat a căpătat în ochii tăi o asemenea importanță!

SOLEDAD: Tocmai eu care i-am luat întotdeauna peste picior pe băieți, iată-mă azi prinsă în lat!

Pauză.

ANTONIO: Îl iubești?

SOLEDAD: Îl urăsc!

ANTONIO: Îl urăști? De ce-l urăști?

SOLEDAD: Tu îmi pui întrebarea asta?

ANTONIO: Da, eu!

SOLEDAD: Urăsc ideea că e fiul unui om împușcat de ai noștri. Între el și mine va fi de-aci înainte un cadavru. La care se mai adaugă și cel al tatălui meu, fratele tău! N-am închis ochii toată noaptea la gîndul că, dacă m-aș căsători cu Andrés, aceste amintiri ne vor obseda de-a lungul întregii vieți.

ANTONIO: Eşti sigură că ura ta e mai puternică decît dragostea?

SOLEDAD *(cu disperare)*: Dacă aş fi sigură, n-aş mai fi atît de sfîşiată!

ANTONIO: Toate acestea aduc foarte tare cu o revanşă a vieţii asupra sîngelui şi a morţii. O revanşă simbolică! Dar am suferit prea mult eu însumi pentru a mai fi în stare de-o judecată echitabilă, obiectivă.

SOLEDAD *(cu violenţă)*: Nu ţi-am cerut nimic.

ANTONIO *(jignit)*: Bine! Bine!

SOLEDAD: Sînt rea, grosolană, egoistă. Ah! dacă ai şti ce silă mi-e de mine!

ANTONIO *(cu o violenţă neaşteptată)*: Asta nu! Figura asta cu sila nu ţine la mine! Am cunoscut oameni care erau atît de nenorociţi încît n-aveau decît o singură dorinţă: să moară, şi totuşi nu-şi descleştau dinţii! N-o să m-apuc acum să-ţi ascult văicărelile... Destul că mă suport pe mine!

SOLEDAD *(după un timp)*: Ştii, ce-am descoperit?

ANTONIO: Ce-ai descoperit?

SOLEDAD: ...Că un om care a suferit foarte mult nu e totdeauna în stare să-l ajute pe altul care suferă alături de el.

Intră Aytana, venind din stradă.

Scena 3

ACEIAŞI, plus AYTANA

AYTANA: Bună ziua, Soledad... *(Zărindu-l pe Antonio.)* Credeam că sînteţi încă... V-au eliberat? Cînd?

ANTONIO: De puţină vreme, domnişoară, azidimineaţă.

AYTANA: Sînt fericită... că acest coşmar a luat sfîrşit... A fost o neînţelegere, nu-i aşa?

ANTONIO: Da, o neînţelegere...

Scurtă pauză.

AYTANA: Vă deranjez, poate?

SOLEDAD: De loc... Hm! Am telefonat adineauri la clinică. Ţi s-a spus?

AYTANA: Chiar în legătură cu clinica am venit.

SOLEDAD: Ai amînat toţi bolnavii, aşa cum te-am rugat?

AYTANA: Da, da... Dar mai e ceva ce n-am vrut să-ţi spun la telefon... Nu se ştie niciodată... Uneori convorbirile sînt ascultate... Se pare că o fac cu multă lume.

SOLEDAD *(vrînd s-o întrerupă, cu o voce neutră, fără a fi aspră)*: Ce n-ai vrut să-mi spui la telefon?

AYTANA: Ştii, după tot ce s-a întîmplat ieri, ar fi fost prea riscant.

SOLEDAD: Nu te mai scuza. Ai făcut bine.

AYTANA *(cu oarecare spaimă)*: Au venit cu noaptea-n cap... S-au închis cu directorul în cabinet o jumătate de oră. De s-ar opri totul aci! Sînt tare grăbiți să le facă oamenilor o anumită reputație. Pînă să scapi de ea, mai tîrziu...

SOLEDAD: Mulțumesc, Aytana, că m-ai prevenit. Liniștește infirmierele. Mîine dimineață îmi voi relua munca și totul va fi ca înainte!

Scurtă pauză.

AYTANA: Voiam să-ți mai spun ceva... Din partea lui Andrés... Mi-a telefonat la clinică. Te roagă...

Aytana se oprește o clipă.

SOLEDAD: Ce mă roagă?

AYTANA: Să-i dai un telefon. De ieri seară, de cînd ai plecat de la noi, de cîte ori ți-a telefonat, s-a întrerupt legătura.

SOLEDAD *(brusc, și pentru a schimba vorba)*: Ce mai face Elena?

AYTANA: M-a rugat să-ți spun, dacă te văd, că-i pare rău de scena de aseară.

Intră Pilar, venind de afară.

Scena 4

ACEIAȘI, plus PILAR

PILAR *(lui Antonio)*: Mi-ai făgăduit că te duci să te odihnești. Nu ești cuminte. Reverberația e foarte puternică la ora asta. *(Către Aytana.)*

Iertați-mă, n-am avut plăcerea să vă cunosc...

ANTONIO: Domnișoara Aytana este o prietenă a lui Soledad, o colegă de clinică.

PILAR *(privind-o cu atenție)*: Ah! La dumneata a căutat-o Antonio pe Soledad ieri...

AYTANA: Adică... la vărul meu, nu la mine.

PILAR: Nu i-a prea adus noroc!

ANTONIO *(în șoaptă)*: Pilar!

PILAR *(lui Antonio)*: Eu una sînt superstițioasă! Numele țigănești mi-au purtat întotdeauna ghinion.

ANTONIO *(Aytanei)*: Domnișoară, trebuie s-o ierți, e încă adînc tulburată de aventura mea de ieri.

AYTANA: Mda! de altfel, mă duc. *(Către Soledad.)* Andrés trebuie să-mi dea un telefon pe la prînz. N-ai nimic să-i transmiți?

SOLEDAD: Nu, Aytana, nu, mulțumesc.

AYTANA: La revedere, pe mîine. *(Lui Antonio.)* La revedere, domnule. Sper că totul va ieși bine!

ANTONIO: La revedere, domnișoară. Să nu pui mare preț pe vorbele ei.

O reconduce.

Scena 5

SOLEDAD, PILAR

SOLEDAD: Era absolut necesar s-o insulți?

PILAR: Eu nu închei tranzacții cu oameni aflați de cealaltă parte a baricadei!

SOLEDAD: Aytana? De cealaltă parte a baricadei? De unde știi?

PILAR: E verișoara lui Andrés *al tău*. Și-asta mi-e de ajuns.

SOLEDAD: Iar tu ești sora lui Don Esteban! Nu ți-am reproșat-o niciodată! E totuși falangistul cel mai decorat al Navarrei!

Revine Antonio.

Scena 6

ACEIAȘI, plus ANTONIO

ANTONIO *(către Pilar)*: Ce rost a avut scena asta?

PILAR: Nu face pe îngerașul.

ANTONIO *(înăbușit)*: Abuzezi de ospitalitatea pe care ne-a oferit-o Soledad.

PILAR: Nu e vorba de ospitalitate, ci de idilele tale!

ANTONIO: Ce-ai mai născocit, sărmana mea Pilar?

PILAR: Mai întîi, nu sînt sărmana ta Pilar! Și apoi, lasă-mă să-ți spun: acum, că am văzut-o, sînt sigură.

ANTONIO: Ești sigură de ce anume?

PILAR: Că te-ai dus pentru ea aseară, chipurile s-o iei pe Soledad.

ANTONIO: Nici nu știam de existența ei.

PILAR: Spui asta de fiecare dată cînd te prind asupra faptului.

SOLEDAD: Am înțeles. Vă las... Îmi ajung bolnavii mei de la clinică.

Iese să se plimbe puțin.

Scena 7

ANTONIO, PILAR

PILAR: De ce ai condus-o? Crezi că nu te-am auzit vorbindu-i în șoaptă?

ANTONIO: Mă scuzam din pricina nepoliteții tale.

PILAR: I-ai spus că sînt nebună, ca să-i fie milă de tine.

ANTONIO *(cu disperare)*: De data asta ca să-i fie milă de mine, mîine ca să mă admire... Și așa mai departe, pînă în ziua în care voi pleca...

PILAR: Vei pleca? Unde?

ANTONIO: N-are importanță. Undeva unde să trăiesc singur.

PILAR: M-ai părăsi?

ANTONIO: Vezi tu, Pilar, iadul începe atunci cînd îți vîri în cap un lucru nedrept, crud, nesăbuit.

PILAR: Te-am văzut cum o sorbeai din ochi... Ca de fiecare dată, de altfel.

ANTONIO: Tu ai cîte-o bănuială în fiecare zi, în legătură cu fiecare femeie.

PILAR: Într-o bună zi o să mă duc la una din fetele astea și ce-o ieși o ieși!

ANTONIO: După fiecare scenă de-a ta îmi amintesc cu încîntare de veacul meu în pușcărie.

PILAR: Cînd ai ieșit de la Burgos erai tare recunoscător că te-am așteptat atîția ani. Jurai că numai moartea ne va despărți.

ANTONIO: Îți sînt și acum la fel de recunoscător, Pilar!

PILAR: Mulțumesc! N-am nevoie de milă.

ANTONIO: Tu ai pronunțat acest cuvînt.

PILAR: N-ai auzit pe ce ton l-ai spus?

ANTONIO *(întrerupînd-o, cu o violență neașteptată)*: Azi nu sînt în stare să-ți suport... Ce vrei de la mine?

PILAR: Mărturisește că mă detești!

ANTONIO: Toată drama asta pentru un cuvînt! Pînă cînd ai să mă tot bați la cap cu reproșurile tale?

PILAR *(jignită)*: A bate la cap e fără îndoială o expresie de tandrețe!... Cele cîteva săptămîni de fericire pe care le-am avut la ieșirea ta din închisoare mi se par un vis. Pe atunci erai numai al meu.

ANTONIO: Cînd ai trăit șaptesprezece ani singur nu mai aparții nimănui.

PILAR: Mulțumesc pentru nimănui.

ANTONIO: Majoritatea oamenilor în situația mea simt nevoia să fie singuri... Ne e destul de greu să ne suportăm și pe noi înșine.

PILAR: Acest refren al solitudinii m-a amăgit pînă cînd am înțeles.

ANTONIO *(trezit din gîndurile sale amare)*: La ce te referi?

PILAR: La ultima ta legătură... La penultima, din moment ce acum alegerea ta a căzut pe această fetișcană cu nume de țigan-purtător-de-ghinion!

ANTONIO *(cu disperare)*: Iată-ne din nou pradă fantomelor tale!

Se sună la poarta grădinii. Antonio se duce să deschidă. Intră Andrés. Antonio e surprins.

Scena 8

ANTONIO, PILAR, ANDRÉS

ANTONIO: Intră, intră, te rog... *(Către Pilar.)* Îți prezint pe Andrés Sanchez...

Andrés salută din cap. Pilar, foarte distantă, îi răspunde la salut, îl măsoară cu privirea, apoi se retrage.

Scena 9

ANTONIO, ANDRÉS

ANDRÉS *(după un timp)*: Ți-au dat greu drumul?

ANTONIO: Hm!... Am petrecut noaptea la Puerta del Sol... M-am întors nu de mult...

ANDRÉS: Am încercat de cîteva ori să capăt veşti despre dumneata, dar telefonul nu răspundea... Soledad e... plecată?

ANTONIO: Da, de puțină vreme.

ANDRÉS: S-a dus la clinică?

ANTONIO: Nu cred. Verişoara dumitale Aytana a venit adineauri şi Soledad i-a spus că-şi va relua munca abia mîine dimineață...

ANDRÉS: ...Nu ştii cumva unde-ar putea fi?

ANTONIO: N-am habar.

ANDRÉS: Nu ți-a lăsat nici o vorbă pentru mine, în cazul în care aş trece pe-aici?

ANTONIO: Nu, nu...

Scurtă pauză.

ANDRÉS: De ce refuză să-mi vorbească la telefon?

ANTONIO: Ce te face să crezi?

ANDRÉS: Aseară, azi-dimineață, de fiecare dată cînd am format numărul, s-a întrerupt legătura...

ANTONIO: Poate că centrala era supraîncărcată în acest sector.

ANDRÉS: ...O supraîncărcare nu durează o seară, o dimineață întreagă. *(Un timp.)* La fiecare din apelurile mele, am simțit-o gata să răspundă și în același timp hotărîtă să trîntească receptorul imediat ce-mi recunoștea glasul... Un telefon închis o dată, de două ori, de zece ori, e mai rău decît o ușă care ți se trîntește în nas...

ANTONIO: Poate că nu întrerupea ea.

ANDRÉS: Vrei să spui că putea fi... poliția?

ANTONIO: Nu este exclus...

ANDRÉS: De cînd o cunosc pe Soledad, niciodată nu s-a întîmplat ceva asemănător.

ANTONIO: Prezența mea la dumneata aseară i-a intrigat, poate, pe domnii aceia.

ANDRÉS: Cea mai bună dovadă că nu e așa e că ți-au dat drumul.

ANTONIO: De multe ori oamenii sînt lăsați liberi tocmai pentru a fi supravegheați mai bine.

Scurtă pauză.

ANDRÉS: Crezi? *(Pe-un alt ton.)* Aseară, după plecarea dumitale, am telefonat ministrului de interne; nu l-am prins decît foarte tîrziu, era plecat la țară... Mi-a făgăduit că intervine în primele ore ale dimineții.

ANTONIO *(jenat)*: Îl cunoști bine pe ministru?

ANDRÉS: E un văr al tatălui meu...

ANTONIO: ...N-a fost mirat că frecventezi un cetățean cu domiciliu forțat? Un dușman al regimului?

ANDRÉS: ...I-am povestit totul.

ANTONIO: Ce anume i-ai povestit?

ANDRÉS: Împrejurările percheziției... Vizita dumitale... Faptul că nu cunoșteam nimic din trecutul dumitale.

ANTONIO: Și a acceptat explicațiile dumitale? Așa!

ANDRÉS: Nu părea prea încîntat, dar l-am convins... Dovadă că ți-au dat drumul.

Un timp.

ANTONIO: De ce-ai făcut asta?

ANDRÉS: Era de datoria mea.

ANTONIO: Datoria dumitale? De ce datoria dumitale?

ANDRÉS: Poliția te-a arestat la mine în casă.

ANTONIO: Faptul că sînt un vechi client al pușcăriilor nu te înspăimîntă așadar?

ANDRÉS: N-am garantat pentru dumneata. I-am spus doar ministrului că ai venit pentru Soledad.

Un timp.

ANTONIO: Ții mult la ea?

ANDRÉS *(după o pauză)*: N-am simțit pentru nici o femeie pînă acum ceva asemănător.

ANTONIO: V-ați aruncat amîndoi în legătura asta fără să știți nimic unul despre celălalt! Fără să vă cunoașteți!

ANDRÉS: Au fost de-ajuns cîteva minute, în avion... ca să-mi dau deodată seama că pe ea o așteptam... de luni... de ani de zile... Abia în fața dumitale am aflat că... tatăl ei...

ANTONIO: Nici ea nu știa nimic despre tatăl dumitale...

ANDRÉS: Mă gîndesc la ce-a spus Elena aseară, înainte de a te aresta polițiștii... Nu știu dacă-ți amintești: i-a reproșat lui Soledad că mă consideră răspunzător de moartea tatălui ei... Pe moment n-am dat atenție, dar de cînd Soledad mă ocolește, mă întreb dacă Elena n-are dreptate... De ce-a început să mă deteste astfel?

ANTONIO *(ca o diversiune)*: Poate din pricina mea!

ANDRÉS: ...Din pricina dumitale?

ANTONIO: ...Își reproșează imprudența... De-a mă fi atras, cum spune ea, într-o capcană...

ANDRÉS: Nu înțeleg.

ANTONIO: Și totuși de asta se învinovățește. În mintea ei, cursa s-a ivit din pricina ei. Se învinovățește că n-a știut nimic despre legăturile dumitale de familie, despre trecutul dumitale!.. Crede că incidentul de aseară poate avea urmări

neplăcute pentru mine... Mă vede... Mă vede din nou în pușcărie, din vina ei.

ANDRÉS: În pușcărie? De ce să intri în pușcărie?

ANTONIO: În țara asta sînt o mie și unul de motive pentru care un om care și-a petrecut șaptesprezece ani din viață la pușcărie să se întoarcă din nou acolo. Cu-atît mai mult cu cît e vorba de-un fost condamnat la moarte.

ANDRÉS: Dumneata ai fost condamnat la moarte?

ANTONIO: ...Ca mulți alți ofițeri republicani.

ANDRÉS: Doar n-ai fost condamnat la moarte numai pentru atît?

ANTONIO: Ba numai pentru atît... De către un tribunal militar... Dacă mai sînt în viață, o datorez unui bizar concurs de împrejurări... Dar la ce bun să revenim asupra acestor lucruri? Să spunem doar că întîmplarea mi-a fost de mai mare ajutor mie decît tatălui lui Soledad sau... tatălui dumitale...

ANDRÉS: În locul dumitale, nu știu dacă n-aș fi preferat moartea în schimbul agoniei lente din închisoare...

ANTONIO: Sînt rari condamnații care au nostalgia morții, te rog să mă crezi... Sau dacă o au, nu durează mult... Iar mai tîrziu, cînd își aduc aminte de ea, li se pare absurdă, aberantă... Am cunoscut și eu această febră a morții elibe-

ratoare, imediat după căderea frontului, în așa măsură încît nici nu mi-a trecut prin cap să escaladez zidul fermei în care eram ținuți, eu și camarazii mei... Mai tîrziu, după ce-am fost închis în fortăreață și cînd orice încercare de evadare era de domeniul fanteziei, n-am mai preferat niciodată moartea detențiunii.

ANDRÉS: Pînă și ideea detențiunii mi se pare mai crudă decît moartea...

ANTONIO: Nu însă pentru un deținut! Singura lui revanșă e să trăiască, să supraviețuiască.

ANDRÉS: Tatăl meu n-a avut de ales.

ANTONIO: Cînd a fost împușcat?

ANDRÉS: În primele luni ale războiului...

ANTONIO: Era din Falangă?

ANDRÉS: Nicidecum. Dacă dumneata ai săvîrșit crima de a servi ca ofițer în armata Roșilor, crima tatălui meu a fost că a semnat un manifest... Un singur manifest.

ANTONIO: ...Dacă ți-aș spune cărei întîmplări îi datorez viața, nu m-ai crede... Faptului că am fost transferat într-o închisoare militară al cărei comandant era cumnatul meu, ofițer în Garda Civilă, fratele soției mele... A făcut imediat apel la relațiile pe care le avea... Condamnarea la moarte mi-a fost comutată în închisoare pe viață... Apoi au trecut șaptesprezece ani... Au avut loc

reduceri de pedeapsă... Și iată-mă în fața dumitale...

ANDRÉS: Întrebarea mea te va uimi, dar aparțin unei generații care nu știe nimic despre anii de care vorbești... În închisoare, ai fost torturat?

ANTONIO: Nu. Uneori bătut, și multă vreme lăsat flămînd... În vremea în care am fost condamnat la moarte, dacă ar fi trebuit să-i tortureze pe toți cei care urmau să fie împușcați, zece veacuri de suplicii și tot n-ar fi fost de-ajuns.

ANDRÉS: Care e amintirea cea mai cumplită din închisoare?

ANTONIO: De ce vrei să știi?

ANDRÉS: ...E pentru prima dată cînd vorbesc cu un fost condamnat Roșu.

ANTONIO: ...Ții neapărat să știi?

ANDRÉS: Da.

ANTONIO: ...Amintirea cea mai cumplită?... Visele mele.

ANDRÉS: ...Visele?

ANTONIO *(parcă fără să vrea)*: Unul din visele mele cele mai frecvente — pe care-l visam în fiecare seară, în primul an de închisoare — se desfășura pe platoul Castiliei, unde descopeream un orizont imens, galben și albastru... Eram păzitor de cai și parcurgeam în libertate zeci de kilometri, călare pe-un armăsar puternic... Cu lunile, cu anii, linia orizontului, la început depărtată

la infinit, s-a mai apropiat, ca și cum rezervele mele de amintiri s-ar fi împuținat... Într-o seară, n-a mai fost nici un fel de orizont. El a fost înlocuit cu marea curte a închisorii în care ne făceam plimbările zilnice. Fortăreața a devenit de atunci singurul decor al visurilor mele...

ANDRÉS: Ți se mai întîmplă și acum să regăsești în visurile dumitale fortăreața aceea?

ANTONIO: Deseori. Chipurile prietenilor mei ocupă primul plan al acestui mic decor. Ei îmi zîmbesc, iar eu le vorbesc, îi privesc... Unul, care în tinerețe a fost profesor de pian, e uneori prezent: îl văd aplecat deasupra clavirului mut pe care și-l fabricase și la care cînta la nesfîrșit tot felul de game, pentru a nu-și „pierde" mîna, spunea el, în ziua cînd va fi eliberat... Un altul, care era profesor de matematică, preda algebra unor țărani într-o sală imensă. Și aud în vis toate acele voci silabisind împreună: $x + y...$ $x + y = y + z$. *(Alungînd brusc amintirile.)* Ce mi-a venit? N-am vorbit niciodată despre toate acestea nimănui... Să nu crezi cumva că am vrut să te înduioșez!...

ANDRÉS: Să mă înduioșezi? Nu înțeleg.

ANTONIO: Detest văicărelile, mai ales cînd e vorba de anii cei mai frumoși din viață... Noi sîntem și unii și alții, dumneata, eu, Soledad, fiecare în felul său, niște sărmane ilustrări ale

dezastrelor războiului... Şi tot ce putem face mai bine, e să păstrăm fiecare pentru sine propriile nenorociri.

ANDRÉS *(jignit)*: Liniştește-te, n-aveam de loc intenția să-ți povestesc nenorocirile mele.

ANTONIO: ...Uneori mă apucă furii neaşteptate, pe care nu le pot stăpîni... Te rog să mă ierți.

Un timp.

ANDRÉS *(pentru a ieşi din situația neplăcută)*: Cînd ai venit ieri după Soledad, n-ai observat nimic anormal?

ANTONIO: Ce să observ?

ANDRÉS: ...Nu te-a urmărit nimeni?

ANTONIO: Nu cred...

ANDRÉS: Şi- cînd ai intrat la mine, nu te-a întrebat nimeni nimic?

ANTONIO: Nu era nimeni, sau poate n-am observat eu pe nimeni... *(Cu înfrigurare.)* De ce-mi pui astfel de întrebări?

ANDRÉS: Aşa, mi-a venit un gînd...

ANTONIO: Te-am speriat cu amintirile mele din închisoare... E pentru prima oară că ai de-a face cu domnii ăştia?

ANDRÉS: ...N-am nici un motiv să am de-a face cu ei, ştii bine.

ANTONIO: Îmi permiți să-ți pun, la rîndul meu, o întrebare?

ANDRÉS: Te rog.

ANTONIO: De ce te-ai înfuriat pe ei aseară?

ANDRÉS *(după o vreme)*: Pentru că m-am gîndit dintr-o dată la tatăl meu... Sînt sigur că nici el n-ar fi suportat tonul celor doi polițiști... Nu pentru asta a murit... pentru această caricatură...

ANTONIO: Sînt mulți cei care au crezut că mor pentru un ideal și care au murit pentru această... caricatură.

ANDRÉS *(dintr-o dată cu asprime)*: Ce spui dumneata e la fel de valabil pentru lagărul dumitale, ca și pentru cel al tatălui meu.

ANTONIO *(stăpîn pe el)*: Ai voștri au avut la îndemînă mai bine de cincisprezece ani ca să asigure triumful adevărului lor... Spuneau că doresc buna înțelegere între oameni și au dat de pomană împărțind un ban în două. Noi, noi ne-am trezit aruncați în cîteva săptămîni în mijlocul intervenției străine.

ANDRÉS: Întorci cam iute fila cu masacrele din iulie, dezlănțuirea oarbă a violenței.

ANTONIO: Au fost, desigur, crime și torturi fără noimă, dar n-au durat decît puțină vreme... Nu poți să le judeci echitabil. Erai prea tînăr, iar împrejurările au fost pentru dumneata prea crude.

ANDRÉS: După părerea dumitale, moartea tatălui meu ar putea să-mi deformeze judecata?

ANTONIO: Cel, care a îndurat și a simțit răul pe pielea lui nu e un bun judecător.

ANDRÉS: Parcă dumneata n-ai suferit?

ANTONIO: Pierzînd totul, inclusiv iluziile, îți vorbesc ca cineva care a ajuns pe celălalt liman, acolo de unde poți privi lucrurile cu seninătate.

ANDRÉS *(repede)*: Eu, fiindcă nu mi-am pierdut decît tatăl, nu pot fi obiectiv. Asta vrei să spui?

ANTONIO: Noi vorbeam de cei care au crezut că mor pentru un ideal, cînd discuția a deviat în altă direcție.

ANDRÉS *(cu violență)*: N-a deviat discuția în altă direcție, ne-am poticnit noi de esențial. Au trecut douăzeci de ani și dumneata aștepți ceasul răfuielilor...

ANTONIO: Ceasul răfuielilor? Puțini la număr sînt foștii condamnați la moarte care să nu fi nutrit speranța... Dacă ai ști la ce i-a dus dorința asta pe unii dintre noi!

ANDRÉS *(cu insolență)*: Nu ți-e teamă să mi te destăinuiești?

ANTONIO *(cu ironie și tristețe)*: Nu, și vei înțelege imediat de ce... *(Pe-un alt ton.)* Unul dintre tovarășii mei de captivitate a jurat ca,

dacă va fi liber într-o zi, să-l omoare, orice s-ar întîmpla, pe sergentul care l-a denunțat în fața tribunalului militar... I-au trebuit trei luni și mii de stratageme ca să afle că sergentul trăiește și să-și procure adresa lui... Într-o dimineață, devreme, s-a dus în cartierul Carabanchel, unde locuia sergentul, într-o cocioabă aproape dărîmată... A bătut la ușă o dată, de două ori, de trei ori... I-a deschis un bătrîn care șchiopăta. Tovarășul meu l-a întrebat dacă sergentul Alvarez e acasă... Bătrînul l-a pus să repete de cîteva ori întrebarea... Nenorocitul, pe jumătate surd, care-și freca ochii în fiecare clipă, era chiar sergentul Alvarez. Sculat din somn, nu înțelegea prea bine ce vrea de la el acel necunoscut. Apoi, dintr-o dată, a început să tremure și a căzut în genunchi... În clipa aceea și în condițiile acelea, orice răzbunare devenea ridicolă. Bătrînul nu mai avea nimic comun cu subofițerul care-l trimisese pe tovarășul meu la ocnă, ba mai mult, l-a luat evident drept cineva de la poliție... Dezmeticit dintr-o dată, prietenul meu a bolborosit cîteva cuvinte și s-a retras fără ca măcar denunțătorul său să-l fi recunoscut.

Intră Soledad venind din stradă. Antonio și Andrés tac imediat, dar privirile lor mai păstrează urmele înfruntării pe care a întrerupt-o intrarea ei.

Scena 10

ACEIAȘI, plus SOLEDAD

SOLEDAD *(lui Andrés)*: Dumneata, aici?

ANDRÉS *(stînjenit)*: Venisem după noutăți.

ANTONIO: La revedere... Vă las... *(Către Soledad.)* Mă duc să iau aer...

SOLEDAD: ...După noaptea pe care ai petrecut-o!

ANTONIO: Am mai puțină nevoie de somn decît de mișcare. Vreau să umblu pe jos pînă n-oi mai putea.

Iese.

Scena 11

ANDRÉS, SOLEDAD

ANDRÉS: De ce refuzi de ieri seară să răspunzi la telefon?

SOLEDAD: Ce voiai să știi?

ANDRÉS: Doream să aflu noutăți despre dumneata, despre unchiul dumitale.

SOLEDAD: Mă simt, după cum vezi, admirabil. Cît despre unchiul meu, ai avut, cred, destul timp să-ți satisfaci curiozitatea...

ANDRÉS: Mînia răbufnește din fiece cuvînt.

SOLEDAD: Aiurezi, dragul meu Andrés.

ANDRÉS: Nu, Soledad. Te-ai schimbat cu totul.

SOLEDAD: E de-ajuns o nimica toată ca să par ofilită. Am petrecut o noapte proastă... Sînt o plantă de seră.

ANDRÉS: De ce această schimbare de 180 de grade de aseară și pînă acum?

SOLEDAD: Ți-am spus că sînt obosită.

ANDRÉS: Atît de tare încît să nu poți răspunde la telefon?

SOLEDAD: Aseară a fost o căldură înăbușitoare, am ieșit să iau puțin aer...

ANDRÉS: Și azi-dimineață la fel?

SOLEDAD: Azi-dimineață am plecat după noutăți...

ANDRÉS: M-am gîndit toată noaptea la ceea ce ai spus în legătură cu tabăra învingătorilor. Ai pronunțat acele cuvinte cu un glas pe care nu ți-l cunoșteam... Am citit ieri în privirea dumitale lucruri mai îngrozitoare chiar decît tonul cu care ai vorbit...

SOLEDAD: Un adevărat roman!

ANDRÉS: Soledad, dacă nu încetezi această batjocură, plec și n-ai să mă mai vezi niciodată!

SOLEDAD *(înăbușit)*: Nu-ți ajunge așadar ce-am aflat unul despre celălalt?

ANDRÉS: Nu ne aflăm la Verona și nu jucăm o scenă din *Romeo și Julieta.*

SOLEDAD: Nici nu puteai să te exprimi mai bine! Am trăit prea mult cu sentimentul de ură împotriva celor care l-au ucis pe tata, ca să fac excepție cu dumneata.

ANDRÉS: Soledad, în clipa asta ura e departe de sufletul meu.

SOLEDAD *(tulburată)*: În schimb eu, cînd am aflat aseară cine ești, am avut sentimentul că petrec în casa dușmanilor tatălui meu.

ANDRÉS: Dacă polițiștii nu l-ar fi arestat pe unchiul dumitale, am fi descoperit în alte condiții trecutul familiilor noastre... Și totul ar fi fost altfel...

SOLEDAD: Nu te amăgi cu ipoteze: trecutul familiilor noastre ar fi săpat între noi aceeași prăpastie... Dumneata nu poți să înțelegi ce înseamnă să fii tratată în școală, la universitate, ca fiica unui dușman... Nu sînt sigură că, dacă de la prima noastră întîlnire, ai fi știut cu cine ai de-a face, nu te-ai fi îndepărtat din proprie inițiativă...

ANDRÉS: Soledad, ceea ce e între noi... e un lucru știut acum.

SOLEDAD: De ieri există în mine două Soledad: una care te iubește și alta care te urăște. Și, ca să fiu cît se poate de limpede, o disprețuiesc pe cea care te iubește.

ANDRÉS: De ce-o disprețuiești?

SOLEDAD *(cu o tandreţe disperată)*: Pentru că am douăzeci şi şapte de ani şi pentru că voi avea nevoie de mult curaj ca să învăţ să te detest...

ANDRÉS: Soledad! Sînt gata să părăsesc totul pentru dumneata, să te urmez la capătul pămîntului. Departe de aceste locuri vom uita, ne vom ocupa numai de noi.

SOLEDAD: Oriunde ne-am ascunde, fantomele ne vor urma.

ANDRÉS *(schimbînd tonul)*: Atunci le vom suci gîtul... Îţi voi povesti în fiecare zi, ţi-o făgăduiesc, pînă şi gîndurile mele cele mai ascunse. Voi fi răbdător, supus, exemplar.

SOLEDAD *(cu tandreţe)*: Ce nebun eşti!

ANDRÉS: Nebun după regină, după regina mea! Fiecare nebun cu ideile lui halucinante!... Există o femeie care e mai frumoasă decît lumea în care trăiesc, şi asta mă face să închid ochii...

SOLEDAD: ...Sărman nebun drag care crede doar în puterea dragostei şi care nu vrea să înţeleagă că eu am atins treapta cea mai de jos a deznădejdii.

ANDRÉS *(cu o notă involuntară de suficienţă)*: Cu mine alături, vei învinge această slăbiciune.

SOLEDAD *(ca şi cum acest ultim cuvînt ar fi declanşat un resort în ea)*: Ceea ce mi se întîmplă e deci o slăbiciune în ochii dumitale!

ANDRÉS: Soledad! Ce plăcere e să te frămînți astfel?

SOLEDAD: M-am lăsat o clipă pradă amețelii... Am sperat imposibilul. Dar triumful dumitale a fost de scurtă durată.

ANDRES: Triumful meu! Ce fel de triumf? Pentru că ți-ai dezvăluit inima?... Blestemată fie neîndemînarea mea!

SOLEDAD: Neîndemînarea dumitale mi-a amintit la timp un adevăr elementar: nu-ți poți renega tatăl, nu-ți poți renega numele.

ANDRÉS: Nu-ți cer nici una, nici alta... Cu o clipă în urmă mai tremurai toată în mîinile mele. Ne mișcam la fel, iar ochii ne rîdeau în neștire. Și acum, iată-te ostilă. Iată-ne dintr-o dată amputați unul de altul.

SOLEDAD: A fost de-ajuns un mort care să răsară deodată în amintirea mea.

ANDRÉS: Războiul civil e pentru mine un fapt trecut, dispărut.

SOLEDAD: Ieri, cînd ai revendicat în fața polițiștilor calitatea dumitale de fiu al unui împușcat, nu era așa.

ANDRÉS *(fără convingere)*: Era un argument de autoritate. Un mod de-a le închide gura.

SOLEDAD: Nu cred o vorbă din ce spui.

ANDRÉS: Ți-o jur!

SOLEDAD: Sînt accente care nu înșeală. Glasul dumitale tremura de indignare... *(Cu bruschețe.)*

Eşti mîndru, mărturiseşte, că aparţii unei familii martire!

ANDRÉS *(deconcertat)*: Eu?

SOLEDAD: Da. Dumneata!

ANDRÉS *(prompt)*: Şi dumneata nu?

SOLEDAD: Vezi că aveam dreptate. Trecutul pe care adineauri îl negai nu e nici mort, nici dispărut. E o rană încă deschisă. Pentru mine nu trece o săptămînă fără să visez mîinile negre ale celor din plutonul de execuţie, hîrleţul lor de oţel săpînd mormintele, învăluindu-le în fum, încununîndu-le cu cenuşă... Ţara asta e un belşug de morminte. Prea mulţi nevinovaţi au căzut pentru ca fericirea noastră să treacă înaintea memoriei lor... Fericirea noastră? Dacă am fi atît de nebuni încît să credem în ea, cei din jurul dumitale, al meu, ne-ar reaminti totul numaidecît.

ANDRÉS: La dracu cu cei din jurul nostru! Nici dumneata şi nici eu nu sîntem angajaţi într-o acţiune politică. Dumneata eşti medic. Eu sînt inginer. Şi sînt hotărît să nu fac jocul nimănui. Nu vreau nici un alt adevăr în afară de-al meu, de-al nostru.

SOLEDAD: Adevărul nostru nu e decît o vorbă... În ciuda celor opt zile de beţie pe care le-am cunoscut, dumneata ai adevărul dumitale. Eu îl am pe-al meu...

ANDRÉS *(cu mînie)*: Pînă cînd o să cărăm după noi ura, socotelile neîncheiate? Nu ți-e de-ajuns?

SOLEDAD: Am început să semănăm cu acei eroi din romanele rusești care nu pot schimba două vorbe fără să se sfîșie...

ANDRÉS *(apropiindu-se de ea)*: Iartă-mă, n-am vrut să te jignesc.

SOLEDAD: Nu te scuza. Fiecare dintre noi ascunde în piept un strigăt gata să țîșnească.

ANDRÉS: Îți făgăduiesc ca niciodată de aici înainte...

SOLEDAD: ...Nu depinde de noi ca astfel de făgăduieli să fie respectate. Sînt strigăte care scapă controlului nostru, judecății noastre; ele urcă în noi din adîncul cărnii...

ANDRÉS: Soledad, nu mai pot trăi fără dumneata... Te rog să fii soția mea.

SOLEDAD: ...Pentru ca amintirea tatălui meu să nu ne dea pace o clipă? Nu... Durerea trebuie să învețe ce este orgoliul.

ANDRÉS: Orgoliul! Numai el te face să rostești asemenea cuvinte.

SOLEDAD *(aproape plîngînd)*: Din păcate, nu! Nu numai orgoliul!

Iese din scenă fugind.

CORTINA

Actul al treilea

Același decor, aceeași zi, spre sfîrșitul după-amiezii. Soledad și Pilar sînt în scenă cînd se ridică cortina.

Scena 1

SOLEDAD, PILAR

PILAR *(pentru a spune ceva)*: Nu mai există anotimpuri. Douăzeci și cinci de grade la umbră în prima zi a primăverii, cine a mai văzut așa ceva! Ce zi!

SOLEDAD *(pentru a umple și ea tăcerea care a urmat sosirii lui Pilar)*: ...Adineauri se auzea tunînd în depărtare. Poate că vom avea furtună la noapte!

PILAR: Vor fi în seara asta pe cer stele mari cît pumnul... Sierra e încă toată albă, nu va ploua înainte ca zăpada să se topească pe versantul nord. Și apoi, pe neașteptate, va fi vară.

SOLEDAD: Va fi? E vară de pe-acum.

PILAR *(emoționată)*: Peste cîteva zile, la 15 aprilie, se vor împlini doi ani. Îți amintești? Atmosfera era la fel de încărcată ca azi... Ieșind din gară, el a vrut să privească o clipă grădinile din Florida... Deodată, l-a cuprins amețeala ca în ajun, la ieșirea din penitenciar, cînd vederea străzii l-a orbit, și cînd a căzut în genunchi în mijlocul drumului...

SOLEDAD *(ca să schimbe vorba)*: Desigur, desigur, dar acum o duce mult mai bine cu ochii! Acomodarea a redevenit aproape normală.

PILAR: Duminica trecută, cînd ne-am dus la Sierra, știi ce-a pățit? Privea de cîteva clipe linia orizontului... Deodată, ochii au prins să-i lăcrimeze, să-i lăcrimeze...

SOLEDAD *(întrerupînd-o)*: ...Din pricina strălucirii, a reverberației zăpezii...

PILAR: Nu, nu era din pricina zăpezii. Purta ochelari de soare. Întocmai ca la ieșirea din pușcărie, nu mai vedea la distanță... Arsura lacrimilor nu s-a potolit decît atunci cînd ne-am întors acasă și s-a văzut între pereții camerei noastre.

SOLEDAD *(ca s-o liniștească)*: Mușchii cristalinului său nu s-au deprins încă pe deplin cu distanțele mari.

PILAR *(mai direct)*: Mi-e atît de teamă pentru el!

SOLEDAD: L-am căutat și adineauri pe doctorul Quiroga; tot n-a venit acasă. I-am cerut oră pentru mîine, am să merg cu el.

PILAR: Îmi promiți că ai să-mi spui adevărul?

SOLEDAD: Ți l-am ascuns vreodată?

Un timp.

PILAR *(cu sinceritate)*: Iartă-mă pentru tot ce s-a întîmplat azi-dimineață cu prietena ta. În asemenea cazuri nu mă pot stăpîni.

SOLEDAD: Ești sigură că nu te înșeli punîndu-i în seamă tot felul de povești?

PILAR: Biata mea Soledad! Nimic nu mai contează pentru el în afară de această sete, de această dorință care-l macină.

SOLEDAD: Antonio nu e un sfînt, admit, dar a trecut totuși de vîrsta aventurilor.

PILAR: Nu mai sînt decît un obiect alături de el, o amintire. Îți mărturisesc că nu mai știu ce să fac... Sînt atît de nefericită cum n-am fost niciodată...

SOLEDAD: Cum a rămas cu proiectul tău de a părăsi un timp Madridul împreună cu el și de a reîncepe totul în altă atmosferă?

PILAR: I-am propus. Am trăit destul în singurătate, mi-a răspuns el. Am insistat. S-a înfuriat și atunci am bătut în retragere, ca de obicei... Nu ți-a spus nimic de asta?

SOLEDAD: ...Nici un cuvînt.

PILAR *(pe-un alt ton)*: Spune-mi, Soledad.

SOLEDAD *(plictisită)*: Da, Pilar.

PILAR: Crezi că mai ține un pic la mine?

SOLEDAD *(cu stînjeneală)*: Desigur. Ce întrebare!

PILAR: În ciuda aventurilor?

SOLEDAD: Pentru că a avut povestea aceea vara trecută, ai făcut din Antonio un seducător, un obsedat!

PILAR: E de-ajuns o singură dată pentru ca lumea să se schimbe pentru mine!... Acum sînt tot timpul în stare de alarmă. Cînd sună telefonul și aud o voce de femeie, sînt mereu tentată să trîntesc receptorul; apoi îmi spun că e poate pentru tine, sau că e o comunicare importantă... Săptămîna trecută am trăit niște chinuri groaznice: patru zile la rînd aceeași voce... Cu un accent de Barcelona... Cînd l-am întrebat cine e, l-au apucat niște furii de zile mari... O cunoști pe catalana aceea?

SOLEDAD: ...Dacă Antonio are sentimentul că-l supraveghezi, ai să-l scoți în curînd din sărite.

PILAR: Mă sfătuiești să închid ochii?

SOLEDAD: Ba de loc, draga mea Pilar. *(Cu o oboseală extremă.)* Chiar și eu...

Se oprește brusc.

PILAR: Ce s-a întîmplat?

SOLEDAD *(stăpînindu-se)*: ...Ar trebui să fiu prea proastă ca să mă apuc să-ți dau cel mai mic sfat...

PILAR: ...Cînd era la închisoare, totul mi se părea simplu, limpede... Vom fi fericiți, ne vom înțelege din priviri, vom avea neîncetat nevoie unul de celălalt; dorințele noastre, gusturile noastre vor fi aceleași; vom fi o pereche armonioasă, fără furtuni... *(Mai direct.)* Iar acum nu trece o zi, un ceas, fără să nu ne sfîrtecăm. Mă apucă atunci o dorință nebună să fug, să mă arunc sub prima mașină, apoi mă răzgîndesc pînă reîncep bănuielile... Știu, ai să-mi spui că exagerez, dar cînd a plecat, după dejun, nu mi-am putut stăpîni gîndul că s-a dus să-și întîlnească ultima cucerire.

SOLEDAD: După interogatoriul de ieri!

PILAR: Vara trecută poliția îl convoca zilnic la Puerta del Sol; asta nu i-a stînjenit legătura cu Tereza.

SOLEDAD: Ești sigură de ce spui?

PILAR: Sigură... *(Pe-un alt ton.)* Să dispară așa, îndată după-amiază?... De ce nu se întoarce? De ce nu se întoarce?

Intră Elena, venind din stradă. Soledad și Pilar tac stînjenite.

Scena 2

SOLEDAD, PILAR, ELENA

ELENA *(îndreptîndu-se spre Soledad)*: Iartă-mă, te rog... Sînt impulsivă... Ce ţi-am spus ieri a fost fără... răutate.

SOLEDAD: Nu te mai gîndi la asta.

ELENA: Mă ierţi într-adevăr?

SOLEDAD: Într-adevăr.

ELENA: Eşti foarte drăguţă.

SOLEDAD *(întorcîndu-se spre Pilar)*: Elena e sora Aytanei. *(Elena salută din cap. Soledad către Elena.)* Mătuşa mea.

PILAR: Domnişoară.

ELENA *(către Soledad)*: Aytana mi-a dat un bilet pentru unchiul dumitale. *(Deschide poşeta, scoate o scrisoare, i-o întinde lui Soledad.)* ...Mi-a spus că e urgent...

SOLEDAD *(către Elena)*: I-o voi da.

Păstrează scrisoarea.
Un timp.

ELENA *(către Soledad, pentru a risipi stînjeneala care s-a ivit fără să-i înţeleagă pricina)*: N-ai citit ziarele?

SOLEDAD: Ba da. De ce?

ELENA *(veselă)*: De îndată ce se va încălzi de-a binelea, vom vedea dacă tineretul urmează recomandările arhiepiscopului.

SOLEDAD: Care recomandări?

ELENA: Recomandările în legătură cu cinema tograful și băile de soare... *(Citește din ziarul pe care-l ținea în mînă cînd a intrat.)* „...Tinerii trebuie să se ferească de singurătatea și de întunericul din sălile de spectacol... Băile publice la ștranduri, în piscine sau pe marginea rîurilor constituie o primejdie deosebită pentru moralitate." Textual! Să fi văzut ce mai rîdeau studenții!

PILAR: Cînd aveam vîrsta dumitale, domnișoară, ne conformam din instinct acestor principii și n-am stîrnit niciodată fulgerele bisericii.

ELENA: Principii, astea? Găsiți, doamnă?

PILAR: V-ați vinde mai degrabă sufletul Diavolului... decît să renunțați la băile voastre de soare.

ELENA: Mai credeți încă în Diavol?

PILAR: E de ajuns să te ascult, domnișoară, ca să cred în el.

SOLEDAD *(către Elena):* Sîntem încă puțin nervoși cu toții, Elena, după cele ce s-au petrecut ieri... *(Arătînd-o pe Pilar.)* Trebuie s-o ierți.

ELENA *(către Pilar, rîzînd):* Nu-mi displace de loc să aflu că, ascultîndu-mă, poți crede în Diavol... La revedere, doamnă. *(Către Soledad.)* La revedere. Și încă o dată îți mulțumesc... *(În șoaptă.)* Mi-ești foarte dragă.

Iese.

Scena 3

PILAR, SOLEDAD

PILAR *(înăbuşit)*: Are îndrăzneala să-şi trimită sora după el pînă aici. Dar de data asta i se va înfunda!

SOLEDAD: Pilar, ascultă-mă.

PILAR: Ba nu te ascult de loc!

SOLEDAD: Povestea ta n-are nici cap, nici coadă.

PILAR: Lasă-mă în pace!

SOLEDAD: Aytana e logodită cu un doctor frumos ca un zeu, pe care-l adoră.

PILAR: Madridul e plin de asemenea poveşti.

SOLEDAD: Astea sînt extravaganţe.

PILAR: Atunci ce-i cu scrisoarea asta?

SOLEDAD: Nu ştiu ce conţine scrisoarea, dar ceea ce gîndeşti tu despre Antonio e lipsit de sens!

PILAR: Nu ştii ce conţine scrisoarea, dar afirmi că nu-i nimic rău în asta...

SOLEDAD: E ca şi cum te-aş acuza că-l înşeli pe Antonio cu primul venit.

PILAR: Asta ar trebui de fapt să şi fac... Ce îndrăzneală! Să vină să-l caute chiar aici! Dă-mi scrisoarea!

SOLEDAD: Nu ţi-o dau.

PILAR: Cu ce drept?

SOLEDAD: Scrisoarea e pentru Antonio.

PILAR: Şi eu care adineauri îţi ceream sfatul, îţi făceam confidenţe. Trebuia să-mi dau seama că eşti înţeleasă cu el.

SOLEDAD: De ce-aş fi... „înţeleasă cu el"?

PILAR: Te încăpăţînezi să-l aperi, cînd de fapt nu-l cunoşti cu adevărat. El duce o viaţă dublă, triplă, chiar cuadruplă uneori.

SOLEDAD: O sută de vieţi ar trebui să aibă ca să poată face faţă freneziei amoroase de care-l acuzi!

PILAR *(răţăcită)*: Degeaba încurcă urmele, nimic nu-mi scapă. Acum am toate dovezile.

SOLEDAD: Şi care sînt aceste dovezi?

PILAR: Ele mă fac puternică de aici înainte! Doar nu-ţi închipui c-o să ţi le spun! Ca Antonio să înţeleagă ce l-a pierdut pînă la urmă! *(După ce se gîndeşte puţin, pe-un alt ton.)* ...De altfel, de data asta o să-i prind asupra faptului.

SOLEDAD: Pe cine-o să-i prinzi asupra faptului?

PILAR: Pe el şi pe Aytana ta.

SOLEDAD: Aytana mea?

PILAR: Da, Aytana ta. Doar nu eu sînt logodită cu vărul ei!

SOLEDAD: Ieri obrăzniciile tale m-ar fi jignit. Azi mă lasă rece... Totul s-a terminat între noi.

PILAR: Ai înţeles, în sfîrşit! Era şi timpul.

SOLEDAD: Era timpul... ce? Pot să știu?

PILAR: Să nu mai frecventezi astfel de oameni. *(Pauză.)* O să-mi audă ea glasul, ai să vezi... Adineauri, după ce a plecat, m-am uitat în agenda lui Antonio. Știi ce-am descoperit? Că trebuia să se ducă la o întîlnire.

SOLEDAD: Nu era nevoie să-i consulți agenda ca să faci o asemenea descoperire.

PILAR: Nu m-ai lăsat să termin... La pagina care indica ziua de astăzi am găsit un număr nou de telefon... Îmi amintesc perfect: 74.26.42... Pun mîna-n foc că în clipa asta e cu ea.

SOLEDAD: Ești nebună de legat!

PILAR: Nebună! Ușor de spus! O să-ți dovedesc contrariul... O să-l chem și-o să vedem ce va răspunde.

SOLEDAD: Să nu faci una ca asta! Antonio nu ți-o va ierta niciodată.

PILAR: M-am săturat de minciunile lui! *(Se duce la telefon, ridică receptorul, formează un număr.)* Alo!... Aș vrea să vorbesc cu Antonio de Castro... Din partea unei prietene... E 74.26.42? ...Dați-mi-l pe Antonio de Castro... Ce se întîmplă? ...Au închis!

În clipa asta intră Antonio, venind din stradă. Vizibil obosit, se așază.

Scena 4

PILAR, SOLEDAD, ANTONIO

Un timp.

ANTONIO: O să fie o seară înăbuşitoare.

PILAR *(calmă dintr-o dată):* Soledad spunea adineauri că s-ar putea să fie furtună la noapte. *(Un timp.)* Începusem să mă neliniştesc văzînd că nu te mai întorci...

ANTONIO: N-ai să înveţi niciodată să te stăpînești?

PILAR: Neliniştile, ştii, nu pot fi stăpînite...

Un timp.

ANTONIO: Dacă e aceeaşi vreme în toată Spania, îi plîng pe cei din Valencia şi Barcelona!

SOLEDAD: Vrei să-ţi pregătesc o oranjadă cu gheaţă?

ANTONIO: Cu plăcere...

SOLEDAD: ...O scrisoare pentru tine.

I-o dă şi se îndepărtează.

ANTONIO: Mulţumesc, Soledad.

Soledad intră în vilă.

Scena 5

ANTONIO, PILAR

PILAR: ...Tu crezi în dragostea acestui băiat pentru ea?

ANTONIO: E o dragoste ciudată, surprinzătoare, pe care-o întîlnești mai mult în romane decît în viață, dar viața își bate joc de logică, de convenience.

PILAR: Mie nu-mi place familia asta. Vărul nu valorează mai mult decît verișoara.

ANTONIO: Iar începi?

PILAR: Pe el, în orice caz, îl găsesc bizar.

ANTONIO: Bizar? L-ai zărit azi-dimineață pentru prima oară.

PILAR: Da, bizar.

ANTONIO *(ridicînd tonul)*: Cum bizar?

PILAR: Chiar tu afirmai adineauri că dragostea lui pentru Soledad e surprinzătoare, ciudată.

ANTONIO: Ciudată nu înseamnă... dubioasă, cum pari tu să insinuezi.

PILAR *(deconcertată pentru o clipă)*: Dubioasă?

ANTONIO: Da, dubioasă!

PILAR: Ei bine! da: dubioasă. Un văr al ministrului de interne, asta îți inspiră încredere? Cînd te vor întreba prietenii cum de-ai ieșit de

la Puerta del Sol, cine te-a scos, ce-ai să le răspunzi?

ANTONIO *(explodînd)*: Lasă-mă în pace, te rog!

PILAR: Să știi, în orice caz, că eu nu le voi ascunde părerea mea. Nu-mi inspiră nici o încredere acest băiat.

ANTONIO: Repede mai condamni tu oamenii!

PILAR: Mă feresc de oamenii care au rude la poliție!

ANTONIO *(plictisit)*: De acord! De acord!

PILAR: De ce-l aperi?

ANTONIO: De unde ai scos că-l... apăr?

PILAR: Tu nu te vezi! Tu nu te auzi! *(Imitînd replicile precedente ale lui Antonio.)* „Lasă-mă în pace, te rog!"... „Repede mai condamni tu oamenii!"

ANTONIO: Destul! Ajunge!

PILAR: Mă jignești!

ANTONIO: Eu?

PILAR: Da, tu.

Un timp.

ANTONIO: Ceea ce ni se întîmplă e mult mai grav.

PILAR: Cine e de vină?

ANTONIO: Cine?... De fapt, eu sînt adevăratul vinovat... Am crezut că timpul se va scurge fără

urmări, că vei rămîne asemănătoare imaginii pe care-o păstrasem despre tine, și că voi reveni eu însumi din neant intact, neschimbat...

PILAR: Toate astea pentru că aplic o regulă pe care de obicei chiar tu pretinzi să fie respectată cu strictețe?

ANTONIO: Trebuie totuși să dăm dovadă de discernămînt. *(Cu furie și ca și cum ar spune o absurditate.)* În condițiile astea, ar trebui să mă feresc de tine!

PILAR: De mine?

ANTONIO: Da, de tine. Nu numai că fratele tău e falangist, dar face parte și din Garda civilă.

PILAR: Fratele meu și cu mine ne-am văzut de două ori în douăzeci de ani: o dată la moartea mamei! Altă dată, cînd te-a scăpat de la moarte!

ANTONIO *(apăsînd pe absurditatea cuvintelor sale)*: Exact ce spuneam eu! Nu trebuie amestecată vigilența în toate sosurile... De azi-dimineață nu faci decît s-o lovești pe fata aceea prin vărul ei.

PILAR: Iar tu renunți pentru ea la regulile elementare ale prudenței!

ANTONIO: Mă faci să rîd!

PILAR: Dacă mi s-ar fi spus, cînd erai în închisoare, că-l vei frecventa pe vărul ministrului de interne, pe mine m-ar fi pufnit rîsul!

ANTONIO: Că-l frecventez?

PILAR: Da, că-l frecventezi!

ANTONIO: Ce-ai fi vrut, să-l dau afară pe Andrés azi-dimineață?

PILAR *(aproape cu cruzime)*: Ești sigur că scapi cu mîinile curate din toată aventura asta?

ANTONIO: Cu mîinile curate?

PILAR: Da, cu mîinile curate!

ANTONIO: Te știam perversă, dar nu în halul ăsta.

PILAR: Ai acceptat sau nu să intervină în favoarea ta?

ANTONIO: Acceptat! Ți-am mai spus că a intervenit din proprie inițiativă.

PILAR: Îți pun o întrebare de principiu.

ANTONIO *(ieșindu-și din fire)*: Ce-ai fi dorit? Ca, aflînd de intervenția lui pe lîngă ministru, să mă întorc la Puerta del Sol? Să le cer să mă arunce în închisoare?

PILAR: Nu! Să refuzi să-l primești, să rupi orice fel de legătură cu el... *(Cu o teamă simulată.)* Și dacă e un provocator care caută să se infiltreze în rîndurile noastre?

ANTONIO: Un provocator care nu dă înapoi în fața căsătoriei?

PILAR *(mirată)*: Căsătoriei?

ANTONIO: Azi-dimineață i-a cerut mîna lui Soledad.

PILAR *(promptă)*: E ușor să promiți marea cu sarea!

ANTONIO *(cu duritate)*: Eu îți promit pe curînd ospiciul.

Un timp.

PILAR: Te-am așteptat atîția ani ca să îndur acum aceste insulte!

ANTONIO: Nu te insult, te pun în gardă!

PILAR: Aveam dreptate azi-dimineață. Nu ești capabil nici măcar de recunoștință!

ANTONIO: Pînă și recunoștința mea se va spulbera.

PILAR: Dar ce altceva s-a mai spulberat?

ANTONIO: Știi foarte bine ce.

PILAR: De aceea nu mă mai vrei?

ANTONIO *(excedat, dar reținut, ca pentru o punere definitivă la punct)*: Aytana a venit azi-dimineață s-o vadă pe Soledad.

PILAR: Nu e vorba de azi-dimineață. Ea te urmărește acum pînă și aici. Adineauri... a venit sora ei să-ți aducă scrisoarea pe care-o ții în mînă și pe care te ferești s-o deschizi în prezența mea!

ANTONIO *(cu uimire)*: Scrisoarea asta?

PILAR: Da, scrisoarea asta! Deschide-o și citește-mi-o cu glas tare ca să-mi dovedești că n-am dreptate, că sînt nebună, că spun prostii, că te persecut!

ANTONIO: N-am cedat în viața mea amenințărilor și n-o s-o fac la vîrsta asta.

PILAR: Nu cumva ți-e frică?

ANTONIO: Nu știu ce scrie în scrisoarea asta, dar îți jur, Pilar, pe onoarea mea, că te înșeli.

PILAR: Și vara trecută, în timpul legăturii tale cu Tereza, îmi jurai pe toți sfinții! Apoi...

ANTONIO: Mi-am dat cuvîntul de onoare...

PILAR *(întrerupîndu-l)*: De vreme ce e vorba de onoarea ta, citește-mi-o! Nu poate fi nimic compromițător în această scrisoare.

Dinspre vilă apare Soledad, care aduce pahare cu oranjadă. Pilar și Antonio tac jenați.

Scena 6

ACEIAȘI, plus SOLEDAD

SOLEDAD *(dîndu-i un pahar lui Antonio)*: Am pus două bucăți de gheață. Dacă mai vrei, am mai adus aici, în vas.

ANTONIO: Nu, mulțumesc. Gheața nu astîmpără setea.

SOLEDAD *(lui Pilar)*: Pentru tine, fără gheață, după cîte știu...

PILAR: Mulțumesc. Nu mi-e sete.

Un timp.

SOLEDAD *(pentru a risipi stînjeneala)*: Ah! Am uitat să-ți spun: a rămas stabilită întîlnirea de mîine cu doctorul Quiroga.

ANTONIO: Mulțumesc, Soledad. La ce oră?

SOLEDAD: La ora douăsprezece. Voi trece să te iau puțin mai devreme.

ANTONIO: Nu e nevoie să te deranjezi.

SOLEDAD: Cu mașina nu faci mai mult de cinci minute pînă în Piața Spaniei; voi veni direct de la clinică.

ANTONIO: Nu, mă voi duce pe jos. Prilej de-a face o plimbare.

SOLEDAD: Plimbările astea zilnice sînt contraindicate.

ANTONIO: Sînt printre puținele lucruri care mi-au mai rămas pe lume. Sper că n-ai de gînd să mi le iei?

PILAR *(către Soledad, brusc și provocator)*: Îți pierzi vremea, Soledad! Libertatea lui de mișcare înainte de toate.

ANTONIO *(către Pilar, pe același ton provocator)*: Chiar așa!... Aluziile tale nu mă vor împiedica să fac ce vreau, cu cine vreau și cînd vreau!

PILAR: Cu cine vrei! Jurămintele tale nu valorează mai mult decît noile tale cunoștințe.

ANTONIO: Te rog să n-o amesteci pe Soledad în certurile noastre.

PILAR: Plimbările tale mă conduc spre... cunoștințele tale...

ANTONIO: Repet: n-o amesteca pe Soledad în certurile noastre.

PILAR *(cu o perfectă rea-credință):* Ea are dreptul să se neliniștească din cauza sănătății tale, iar eu nu?

ANTONIO: Pilar, hai să nu mai facem pe deștepții.

PILAR: Ei bine! nu, n-ai să mă faci să tac... *(Sec.)* De unde vii?

ANTONIO: Nu răspund la interogatorii.

PILAR: M-aș fi mirat s-o faci.

ANTONIO: Sper că n-ai pretenția să-mi controlezi venirile și plecările?

PILAR: Ba chiar de ele e vorba! Să vorbim mai ales de întîlnirea pe care ai avut-o.

ANTONIO *(dînd din umeri):* Hotărît lucru, n-ai pic de imaginație!

PILAR *(ridicînd tonul):* Iar tu n-ai rușine! Soledad e martoră. Acum o clipă am chemat la 74.26.42 și mi s-a trîntit receptorul în nas.

ANTONIO *(un timp, apoi cu febrilitate):* Ai format numărul ăsta de-aici? Îmi scotocești acum printre lucruri? Și îndrăzneai să-mi vorbești adineauri de prudență! *(Întorcîndu-se spre Soledad.)* Devine primejdioasă!

PILAR *(în pragul unei crize de nervi)*: Cere-i să mă îngrijească *(arătînd-o pe Soledad)* cît mai eşti aici! Dumnezeule! Dumnezeule!

SOLEDAD *(către Pilar, cu o voce măsurată)*: Antonio are nevoie de linişte... Certurile astea îl epuizează.

PILAR: Iar pe mine mă reconfortează, fără îndoială.

SOLEDAD *(cu aceeaşi voce măsurată)*: N-am spus asta.

PILAR *(încercînd s-o atragă pe Soledad de partea ei)*: Tu măcar ai păstrat un sens moral despărţindu-te de Andrés... Cu cei vinovaţi de nenorocirile noastre...

SOLEDAD: N-am ce face cu complimentele tale.

ANTONIO: Mi-e ruşine pentru tine, Pilar!

PILAR *(explodînd)*: Lumea e întoarsă cu fundu-n sus, şi lui de mine îi e ruşine acum! *(Către Soledad, arătîndu-l pe Antonio.)* Şi tu, firește, eşti de partea lui!

SOLEDAD: Vorbeşti de el ca şi cum ar fi săvîrşit cine ştie ce crimă!

PILAR: Găseşti că e normal să întreţină raporturi amicale cu un văr al ministrului de interne? Să obţină eliberarea în urma unei intervenţii la Puerta del Sol?

SOLEDAD: S-a făcut fără ştirea lui. Sînt gata să depun mărturie în faţa oricui.

PILAR: Eu, în locul lui, l-aș fi dat afară pe Andrés ăla azi-dimineață!

SOLEDAD: Tu, știe toată lumea, ești pură ca o violetă...

PILAR: Virtutea! Hai să vorbim despre ea!

SOLEDAD: De ce-ți iei aerele astea de căprioară speriată? Pentru că n-am dormit acasă două seri la rînd?... Doar nu era să-ți cer ție voie?

Dinspre stradă apare Andrés. Tăcere bruscă din partea lui Pilar și Soledad.

Scena 7

PILAR, SOLEDAD, ANTONIO, ANDRÉS

PILAR *(pe-un ton provocator, lui Andrés)*: Vorbeam de dumneata, domnule. Nici nu puteai veni mai la țanc.

ANDRÉS *(ca și cum nici n-ar fi auzit, către Soledad)*: Trebuie să-ți vorbesc.

PILAR *(către Soledad, batjocoritoare)*: Credeam că totul s-a sfîrșit între voi! *(Lui Andrés.)* Cît despre dumneata, domnule, ascultă-mă bine. Prefer să contemplu viermii din fundul unui cimitir decît să datorez cît de cît ceva unor oameni de teapa dumitale!

ANDRÉS: Iertați-mă, doamnă!

PILAR *(întrerupîndu-l)*: Nu te voi lăsa să te atingi de onoarea acestei familii. Să-mi lași bărbatul în pace! Nu te mai ocupa de el. Și spune-i verișoarei dumitale să nu mai alerge după el.

ANDRÉS *(uluit)*: După soțul dumneavoastră?

PILAR: Da, după soțul meu.

ANDRÉS *(uluit)*: Verișoara mea?

Pilar dispare repede prin poarta care dă în stradă.

Scena 8

ANTONIO, SOLEDAD, ANDRÉS

ANDRÉS *(năucit)*: Nu înțeleg...

ANTONIO: Te rog s-o ierți.

Intră în vilă.

Scena 9

SOLEDAD, ANDRÉS

ANDRÉS: Aytana s-a întors?

SOLEDAD: E încă de serviciu la clinică. A fost Elena acum cîteva clipe.

ANDRÉS: Aytana i-a încredințat un mesaj pentru unchiul dumitale?

SOLEDAD: Da.

ANDRÉS: Unchiul dumitale l-a citit?

SOLEDAD: Abia se întorsese din oraș când ai venit dumneata.

ANDRÉS: Îi spusesem totuși Aytanei că e ceva important, urgent...

SOLEDAD *(ușor intrigată)*: Pot să cunosc motivul acestei grabe?

ANDRÉS: Am ezitat mult înainte de a-i scrie unchiului dumitale.

SOLEDAD: Scrisoarea era așadar de la dumneata?

ANDRÉS: Dar de la cine să fie?

SOLEDAD: Desigur, desigur... *(Pe-un alt ton.)* Scrisoarea mă privește și pe mine?

ANDRÉS: Indirect, da.

SOLEDAD: Cum adică?

ANDRÉS: ...Azi-dimineață, îndată după ce ne-am despărțit, m-am dus la Puerta del Sol și am... aranjat cu un funcționar de la Direcția generală...

SOLEDAD: Aranjat, cum? Nu te înțeleg.

ANDRÉS *(grăbit)*: Am făcut-o pentru dumneata, pentru noi.

SOLEDAD: Pentru noi... Ce-ai făcut... pentru noi?

ANDRÉS: Mi-am procurat o liberă-trecere pentru unchiul dumitale... cu care să poată trece de mîine granița franceză.

SOLEDAD: Granița franceză?

ANDRÉS: Da, Soledad. Iată actul... Semnat și parafat de Direcția generală... Altfel, într-o zi sau alta, va avea neplăceri... Și totul se va răsfrînge asupra dumitale. *(Dă actul lui Soledad, care-l examinează și-l păstrează.)* A fost de-ajuns o banală verificare de acte ca să fie reținut o noapte la Puerta del Sol. Unchiul dumitale nu va sta mult timp cu brațele încrucișate, mi-am dat seama azi-dimineață. Imaginează-ți ce se va întîmpla în ziua în care i se va reproșa cea mai mică activitate ilegală.

SOLEDAD: Nu ești lipsit de îndrăzneală.

ANDRÉS: Preferi să-l vezi mîine la închisoare?

Un timp.

SOLEDAD *(cu tandrețe)*: Te-ai gîndit la riscurile pe care ți le asumi?

ANDRÉS: Da.

SOLEDAD *(ca pentru a provoca o mărturisire)*: De ce ai hotărît să ți le asumi?

ANDRÉS: Ți-am mai spus-o. Pentru dumneata. Pentru noi.

SOLEDAD *(pe punctul de-a se trăda)*: Nu știi cît îmi reproșez că te-am antrenat în această aventură... *(Îi înapoiază libera-trecere.)* Mi-e teamă pentru dumneata.

ANDRÉS: Ce anume te sperie?

SOLEDAD: Să te văd amestecat în poveștile noastre de familie.

ANDRÉS: Să lăsăm asta!

SOLEDAD: Vorbeai adineauri de tot ce s-ar putea răsfrînge asupra mea, dacă unchiul meu ar fi arestat mîine... Și dumneata? *(Un timp.)* Dacă ți s-ar întîmpla ceva, nu mi-aș putea-o ierta niciodată. *(Pe-un alt ton.)* Cînd tîrăști după tine un trecut ca al nostru, construirea unui viitor comun nu e-o dovadă de înțelepciune.

ANDRÉS: N-ai de gînd să uiți niciodată acest trecut?

SOLEDAD: Nu urăsc nimic mai mult ca acest trecut, dar visez în același timp o viață fără cortegiul de umbre care mă urmăresc pas cu pas, din copilărie. Trecutul mă hărțuiește și iese de fiecare dată la suprafață.

ANDRÉS: Nu există nici o familie în Spania care să nu aibă cortegiul ei de umbre. Totul e să nu cedezi în fața lor.

SOLEDAD: Să spunem că eu nu pot să șterg, ca dumneata, amintirile.

ANDRÉS: Nu e vorba de amintiri, ci de ceea ce aștepți de la viață... o dragoste, chimic pură, nealterată de nimic, nici de istoria familiilor noastre, nici de cea a țării noastre.

SOLEDAD: Ieri încă mai credeam în această dragoste.

ANDRÉS: Te implor, obișnuiește-te să trăiești de aici înainte cu ceea ce știm unul despre celălalt.

SOLEDAD: Ne putem obișnui cu frămîntările, cu văpăile?

ANDRÉS: Acest trecut care ne hărțuiește va fi învins de minunea de-a fi împreună. Trebuie să ieși din colivia în care te-ai închis.

SOLEDAD: Îmi sîngerează inima cînd încerc să ies din această colivie, cum o numești dumneata... Spune-mi, dacă știi vreun remediu, cum să împiedic hohotele de plîns care mi se adună în piept ori de cîte ori mă uit la unchiul meu care se luptă cu dorința de-a trăi febril anii care i-au mai rămas și la soția lui pe care anii de așteptare au adus-o aproape la nebunie...

Intră Antonio, venind dinspre vilă.

Scena 10

SOLEDAD, ANDRÉS, ANTONIO

ANTONIO: Am citit scrisoarea pe care mi-ai trimis-o prin verișoara dumitale Aytana și care a provocat micul intermezzo de adineauri. Ce dorești să-mi comunici „de mare urgență și personal"?

ANDRÉS: După cele ce mi-ați spus despre dumneavoastră, m-am gîndit că n-ar fi nimerit să vorbim la telefon...

ANTONIO: Ai făcut bine: telefonul unui om cu domiciliu forțat! Așadar, despre ce e vorba?

ANDRÉS: Azi-dimineață, după ce ne-am despărțit, m-am dus la Direcția generală a Securității. Și...

ANTONIO *(întrerupîndu-l)*: La Direcția generală?

ANDRÉS: Și am vorbit cu un funcționar.

ANTONIO: Cu un funcționar?

ANDRÉS: ...Care mi-a eliberat o liberă-trecere mulțumită căreia veți putea, chiar de mîine dimineață, să treceți frontiera franceză pentru a vă pune la adăpost... Am să vă conduc eu cu mașina pînă la Irun, dacă doriți.

ANTONIO: Nu l-ai convins pe ministru să-mi dea drumul? Pentru ce să mă pun la adăpost? *(Pe-un alt ton.)* Ai vreun motiv să crezi că s-a revenit undeva „sus" asupra punerii mele în libertate?

ANDRÉS: Nu, nici unul.

ANTONIO: Atunci nu te înțeleg.

Un timp.

ANDRÉS: După toate cîte mi-ați spus azi-dimineață, m-am gîndit că ar fi, poate, mai prudent pentru dumneavoastră să vă faceți uitat.

ANTONIO: De ce nu spui mai bine : să dispar?

ANDRÉS: Cîteva săptămîni, cîteva luni de absență ar distrage atenția poliției.

ANTONIO: Ești foarte temerar.

ANDRÉS: Temerar? De ce?

ANTONIO: Înhăitîndu-te, așa cum faci, cu un dușman al regimului. Tratîndu-mă ca pe-un simplu colet care trebuie expediat peste Pirinei.

ANDRÉS: Iertați-mă dacă v-am jignit. N-am vrut decît să vă ajut.

ANTONIO: Ai rezolvat problema mea cum se rezolvă o ecuație... Din păcate, soluția dumitale nu coincide cu a mea... *(Întorcîndu-se spre Soledad,)* Afară de cazul că Soledad e de altă părere.

SOLEDAD: Eu n-am nici un fel de părere. Nici nu mai știu ce e cu mine.

ANDRÉS *(cu vioiciune)*: Pentru ea am făcut-o. Pentru noi.

ANTONIO: În concluzie, n-ai ezitat să mituiești un funcționar al Direcției generale ca să scapi de mine.

ANDRÉS *(aproape cu duritate)*: Găsesc că sînteți nedrept.

SOLEDAD *(îndreptîndu-se spre Antonio)*: Adineauri, cînd mi-a arătat permisul de liberă-trecere, prima mea reacție a fost de mînie... El a crezut că face bine ce face!

ANTONIO: Îl justifici acum?

SOLEDAD: Nu-l justific, îți explic.

ANTONIO: Acum o clipă susțineai că n-ai nici o părere și iată că...

SOLEDAD: Iată că ce?

ANTONIO: N-am spus nimic... Nimic.

SOLEDAD: Nu-ți închipui, sper, că aș avea vreun amestec?

ANTONIO: ...Mi-am dat seama o dată în plus că sînt un obstacol în calea fericirii voastre.

SOLEDAD *(aproape țipînd)*: De ce mă acuzi? Nu vezi așadar că sînt sfîșiată între această dragoste neașteptată, inexplicabilă, și dorința de a rămîne credincioasă sîngelui nostru.

Un timp.

ANTONIO: Azi-dimineață am fost eu acela care te-am rugat să nu amesteci problemele tale cu ale mele. Și iată că acum implor simpatie, milă... Sînt inconsecvent, imposibil, insuportabil... Iartă-mă. *(Întorcîndu-se spre Andrés.)* Iartă-mă, Andrés... *(Vorbindu-și acum sieși.)* Cum să alung din mine mînia? Cum să fiu echitabil, fără resemnare, nici slăbiciune? Cum să trăiesc fără să le otrăvesc viitorul? *(Întorcîndu-se spre Soledad și Andrés)*... De fapt, ceea ce aș avea mai bun de făcut ar fi să nu vă mai amintesc prin prezența mea trecutul, să dispar, să vă las fericirii voastre,

să ajut această apropiere, pe care în clipa asta poate și alte perechi o caută ca și voi, și poate cu aceleași sfîșieri.

SOLEDAD: Antonio, nu poți pleca.

Antonio îi privește lung pe Soledad și pe Andrés și se înapoiază în vilă fără să fi răspuns la oferta lui Andrés.

Scena 11

SOLEDAD, ANDRÉS

SOLEDAD: E un proiect nebunesc!

ANDRÉS: Dacă acceptă, pot să fiu înapoi mîine seară. Voi face drumul dus-întors în douăzeci și patru de ore.

În clipa asta apar în fundul grădinii, a cărei poartă a fost lăsată deschisă de Pilar, cei doi polițiști din actul întîi.

Scena 12

ACEIAȘI, plus CEI DOI POLIȚIȘTI

AL DOILEA POLIȚIST *(îndreptîndu-se spre Soledad)*: Nu e prudent, domnișoară, să lași poarta deschisă. Derbedeii se adună la căderea nopții.

SOLEDAD *(sec)*: Ce doriți?

AL DOILEA POLIȚIST: Mai întîi o precizare. Cineva a telefonat de aici, adineauri?...

SOLEDAD *(întrerupîndu-l)*: De ce-mi puneți o întrebare al cărei răspuns îl cunoașteți?

AL DOILEA POLIȚIST: Pentru că e nevoie întotdeauna de o intrare în materie cînd ești în serviciu comandat... Era un glas de femeie... care îl cerea pe... domnul de Castro...

SOLEDAD: Sînteți foarte bine informat!

AL DOILEA POLIȚIST: Dumneata ai telefonat?

SOLEDAD: Nu.

AL DOILEA POLIȚIST: N-are importanță, de altfel. Nu dumneata ne interesezi. Dacă informațiile mele sînt exacte, unchiul dumitale e acasă?

SOLEDAD: Într-adevăr, nimic nu vă scapă.

AL DOILEA POLIȚIST: Știi cumva, domnișoară, unde a fost unchiul dumitale azi după-masă?

SOLEDAD: N-am nici cea mai mică idee.

AL DOILEA POLIȚIST: A fost la o întrunire a șefilor rețelelor ilegale. *(După un timp, către celălalt polițist.)* Gimenez, caută-l pe domnul... *(Întorcîndu-se spre Soledad.)* Don Antonio, dacă nu mă înșel?

SOLEDAD: Aveți memorie bună.

AL DOILEA POLIȚIST: Indispensabilă în meseria noastră.

Primul polițist intră grăbit în vilă.

Scena 13

ACEIAŞI, fără PRIMUL POLIŢIST

AL DOILEA POLIŢIST *(lui Andrés)*; Cît despre dumneavoastră, domnule, am nevoie să-mi împrospătez memoria. Actele dumneavoastră, vă rog.

ANDRÉS: Ştii foarte bine cine sînt.

Se tulbură căutîndu-şi actele; al doilea poliţist îi ia actele din mînă, le examinează.

AL DOILEA POLIŢIST: Va să zică aşa? Complicitate la evadare?

Intră Antonio urmat de primul poliţist.

Scena 14

ACEIAŞI, plus PRIMUL POLIŢIST

AL DOILEA POLIŢIST *(către Andrés şi Antonio)*: Va trebui să mă urmaţi, domnilor. Fiecare e propriul lui duşman, doctore!

Cei doi poliţişti îi duc pe Antonio şi pe Andrés.

Scena 15

SOLEDAD

Rămasă singură în scenă, Soledad e mută de surpriză și de durere. Pauză. Apoi rostește, ca o invocare acoperită curînd de sunetele unei ghitare:

Spanie, îți cere dreptate inima-mi moartă,
Spanie, mamă cu neasemuit curaj,
Într-un singur strigăt îți lași glasul să ardă,
Rănile să-ți sîngereze le lași
Cum n-au sîngerat nici rănile lui Christ,
Tu, căreia secolele ți-au dat putere,
Spanie, madonă cu zîmbet trist,
Tu, a cărei frunte e doliu și durere.

CORTINA